

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

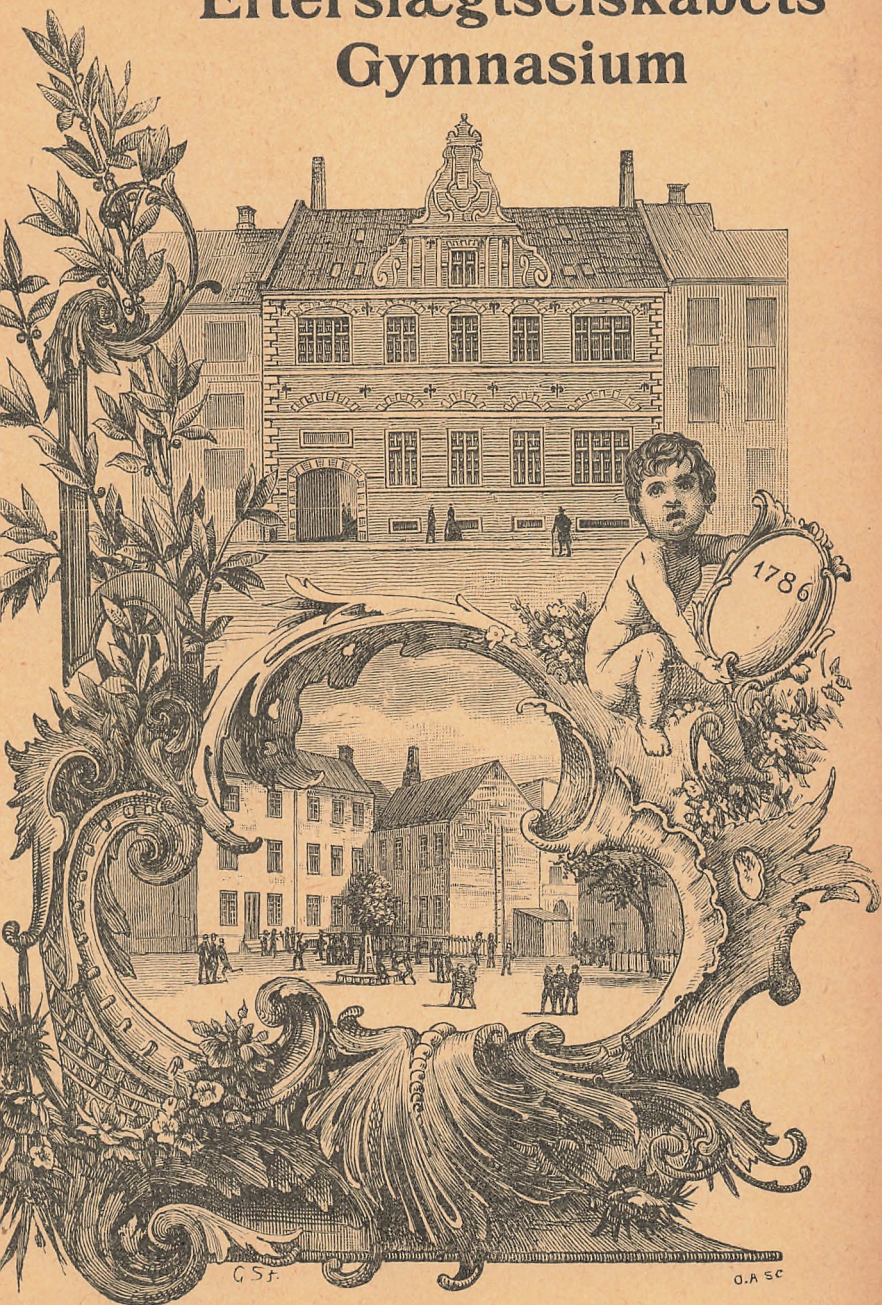
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterslægtsselskabets Gymnasium

1929—1930

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSELSKABETS
GYMNASIUM

FOR SKOLEAARET 1929—30

VED

REKTOR H. P. HANSEN

KØBENHAVN

J. D. QVIST & KOMP. BOGTRYKKERI. AKTIESELSKAB.

1930

Skolen grundlagdes 1786 af „Selskabet for Efterslægten“ og ejedes af dette Selskab til 1909. Derefter overgik den til „De forenede Skoler“. Den 1. August 1919 overtoges den af Københavns Kommune.

Tale
i
Selskabet for Efterslægten
paa dets 144. Aarsdag den 4. Marts 1930
af Dr. phil. Vilh. la Cour.

JA, VI ELSKER DETTE LANDET —

Den Sang, vi nylig har sunget, har naturligvis som alle Sange sin Historie. I sjældnen Grad gælder det om Fædrelandssangene, at de har krævet en ganske bestemt historisk Baggrund for at blive født ud af deres Digteres Sind, og at det atter er afgørende historiske Begivenheder, som har ført dem frem paa Folkenes Læber og givet dem en varig Plads blandt de nationale Symboler. Saadan ogsaa med „Ja vi elsker —“. Den lærer os, hvordan et stort Digt kan samle et Folks hele Higen og blive dets Løsen for al Fremtid.

Den unge Student Bjørnson havde i 1856 været paa nordisk Studenterfærd til Uppsala. Efter Rejsen havde han i 14 frodige Sommerdage skrevet Skuespillet „Mellem Slagene“, havde derpaa pakket Kufferten og var søgt til København for at „blive Digter“.

Hos os færdedes han til et Stykke ind i det følgende Aar. Han mødte hen en rig og lys Kultur, som virkede befrugtende paa ham, en overlegen og fin Vurdering prægede den Gang vor Hovedstads Kritikerverden, og i den grundtvigske Bevægelse traf han en bred, bærende Aandsmagt, som gjorde det dybeste Indtryk paa ham. Det blev en Indvielsens Tid for ham. Kræfterne voksede og Sindet klareredes. Da han atter vendte hjem til Norge, havde han det meste af „Synnøve Solbakken“ og Halvdelen af „Halte Hulda“ med sig.

Det var nu atter Sommer — 1857. Bjørnson rejste med Damper til Kristiania, var ene og havde altsaa god Tid til at tænke. Det havde han ikke haft paa sine tidligere Sørejser. Først var der Studenterfærden Aaret forud.

„Da jeg stod paa Dampskibet, som skulde føre min Afdeling til Uppsala, sad jeg med alle mine Blomster i Fanget og med Benene udenbords, det var for lidet at sidde indenbords, og Aftenens Sol forgyldede Ridderholmskirken Tag og Spir og al Staden bagover, og Menneskeflommen foran viftede med hvide Lommetørklæder, flere Tusinde paa en Gang, og Hurraerne bruste, da blev det for mine Øjne til en Begejstringens levende Fos; Lommetørklæderne var det hvide Skum, som Fossen i sin Kraft kastede mod Luften, Hurraerne Drønet af dens mægtige, pragtfulde Fald i Alkærlighedens opslagne Verdensfavn. Alt, alt var Storhed og Sol; med Blomster i mit Fang og Synet og Synerne foran mig, sad jeg i Bøn til Gud, om jeg maatte faa blive Digter!“

Hans anden Sørejse var Nedfarten til København. Da var hans Bøn ved at opfyldes, hans Digtergerning var begyndt. Men nu var der andre Ting, som bandt hans Tanker. Han drog ud for at lære noget. Han kom til Nordens aandeligt mest levende Stad, hvor han skulde se meget nyt og stort, tale med berømte Mænd, samle Indtryk, lukke sin Sjæl op for Syner og Tanker. Havde hans Studenterfærd været som en stormende Beruselse i Livets Overflod, var den anden Færd fyldt af en mægtig Forventning om at faa Lov til at lede Kilderne til denne Overflod op.

Saa rejse han altsaa nu ene hjem efter Københavneropholdet, og paa den Tur opdagede han en Magt, hvis Styrke han ikke havde anet før: Tungsindet.

Det mødte ham i selve det mægtige, sortladne Hav. Han har fortalt, at blandt de Naturindtryk, som dette Aar gav ham, var Havets et af de stærkeste. Han lyttede nu til.

„Havdybets Suk, naar det drager Aande —
og Bølgens Smaagang mod Bjækelaget,
det stille Tidsfordriv i dets Tungsind.“

Saadan fik han Grundtonen til Digtet „Arnliot Gelline“. Men:

„Saa kommer Dagen! Og Modet springer
i lange Buer mod Lys og Hvælving.
Og Skibet snøfter og lægger Siden
med Vellyst ned i den kolde Bølge,
og Guttene klavrer med Sang mod Toppen
at rede Sejlet, saa det kan svulme — — —“

En saadan frisk Sommerdag begyndte det at samle sig tæt i Synsranden forude, indtil Landet skred frem for hans Blik — og han lod Øjnene følge Formerne, spejle Farverne, tegne hele Norge saaledes,

som det rejste sig af Havet. Paa denne Maade fik han Optakten til sin Fædrelandssang.

Vi kan mærke, hvorledes dette fremdukkende Syn af Norge har betaget ham. Han har ikke alene selv fortalt det, men det spores rundt om i hans Poesi, mest storladent vel i den pragtfulde „Landkjending“ :

„Og det var Olav Trygvason
stævned over Nordsjø fram
op mod sit unge Kongerige,
som ikke vented ham.
Fik han saa første Synet :
Hvad er dette for Mur i Havbrynet ?

Og det var Olav Trygvason,
Landet syntes ganske stængt ;
alle hans unge Kongelængsler
føltes mod Klippen sprængt, —
indtil en Skjald opdaged
hvide Kupler og Spir i Skylaget.

Og det var Olav Trygvason,
syntes, han med een Gang saa
graasprængte, gamle Tempelmure,
snehvide Hvælv derpaa.
Længtes han da saa saare
med sin unge Tro staa indenfore.“

Saadan har Norges Kyst altid betaget Bjørnson. —

Han kom hjem, og den følgende Vinter overtog han Ledelsen af den nationale Scene i Bergen, hvor Henrik Ibsen havde virket før ham. Han blev her i ca. 2 Aar, og det sidste af disse blev Grotid for ham som ingen før.

Med Fortællingen „Arne“ havde han længe arbejdet. Han havde gjort en Række Udkast ; men Stoffet var blevet ham for tungt, han maatte lægge det bort og finde en lysere Vej for Tanken. Saa tog han fat paa „En glad Gut“.

Mest kneb det med Koncentrationen. I denne Norges livligste By var der saa meget, der spredte. Først styrtede han sig ind i en Bladstrid vedrørende hans Ledelse af Teatret, et Øjeblik efter gjaldt Debatten Raad mod Byens svære Handelskrise, saa drøftede han Spørgsmaalet om at begunstige tyske Musikere paa de hjemliges Bekostning, og derefter kom der Indlæg om Hensigtsmæssigheden af en ufuldendt Brønd ved Byens Plejestiftelse. I alt dette har vi saa fuldt og helt Bjørnson. Intet var ham uvedkommende, og intet var

ham for smaat, naar han ved at tage det op kunde udløse sin Trang til Handling.

Og saa traf det sig, at de Stortingsvalg, som udskreves i 1859, vilde blive af afgørende Betydning.

Selvfølgelig kastede Bjørnson sig med alle Vaaben ind i Valgkampen. Han og en anden havde i Fællesskab overtaget Redaktionen af „Bergensposten“, og dens Spalter fik Lov til at føle det. Da Valgdagen kom, fik det undrende Borgerskab at se, at den 26-aarige Digter og Teaterleder virkelig havde formaaet at vinde hele Bergens liberale Hær, kaste den ind i Striden og vinde Sejren. Den gav Bjørnson hans politiske Indvielse.

Kort efter holdt man 17.-Majfest i Bergen. Den Dag fik Bjørnson sin Daab som Folketaler. En af hans Tilhørere, Maleren Ross fortæller: „Som en Solgud stod han der og lyste med sit blonde Hoved højt løftet, og hans Tale rungede ud over den tryllebundne Mængde. Der var stilt som i en Kirke, ja meget stillere Jeg havde med min Mor i Kølvdandet krydset mig gennem Folkestimmelen og faaet en Plads lige under Talerstolen. Saadant havde vi aldrig hørt. Jeg var saa optaget, at jeg glemte Mor. Hvad skildrer min Forbavselse, da jeg vender mig imod hende for at meddele hende noget af min overstrømmende Begejstring og ser Mor — min gamle, adstadige Mor med tindrende Øjne svinge sit Lommetørklæde og synge omkap med os alle.“

En anden siger: Hvem husked ikke „hans herlige Skikkelse, som han stod deroppe paa Tribunen, rank og spænstig, med Legemets kraftige og dog saa fine Linier fremhævet af Snipkjolens snævre Snit, stillet mod den blanke Vaarluft og med det lysende Løvehoved bøjet tilbage som i overstrømmende Livsmod Aldrig havde man fornemmet en slig Magt til at tvinge hver enkelt ind under en Fællesfølelse af betaget Stemning“.

Bag hans straalende Folkesejr rugede dog Tungsindet nu og da. „Arne“ vilde ikke slippe ham. Arnes Kamp med sig selv, hans tunge Strid for at vinde frem til Fred, hans Længsel mod de store Opgaver — alt dette, som ogsaa Bjørnson kendte, var som Lænker om Foden paa Bondegutten ude fra den trange Fjelddal, ham, der ikke kunde komme over de høje Fjelde.

For sin egen Skyld maatte Bjørnson hjælpe ham. Han skimtede nu Vejen. Han vilde løfte ham op til et Storsyn over al Norge — Landet, som rugede i stengraa Vælde, Havet, som steg og sank langs Kysten, de tunge Skyer, der drev med Fortidens Drømme — alt dette skulde give ham Mod til „at komme frem“.

Og Bjørnson skrev „Ja vi elsker —“. Ude paa et Landsted i Nær-

heden af Byen, hvortil hans Ven, Konsul Michael Krohn, havde indbudt ham, skabte han Sangen. Men da den var formet, indsaar han, at den helt vilde sprænge Fortællingens Ramme, og han tog den ud for at gennem den til Tid og Lejlighed.

Den er i sig selv en af Verdens skønneste Fædrelandssange. I dens Indgang er al den nationale Følelses Varme og Hengivelse sammentrængt. Dens *Ja* løfter alle op i den murfaste Enighed, som skaber Folket. Men Ordene aabner ogsaa Synet ind over den „Bostavn, der er vor“: golde, vejrbidte Fjelde, med Tusinder af frodige Smaahjem langs Foden, med Sagatidens Drømme som Skylag over Toppene — saadan stiger det frem.

Hvad er der ikke ofret for dette Land? Fra Harald stævnede til Hafrsfjord og til Gertrude Colbjørnsdatters Daad paa Frederikshald! Tænk paa Haakons Kampe og Øjvinds Kvad! Tænk paa Hellig Olavs Korsdragergerning! Tænk paa Sverre Præsts flammende Tale mod Romaborg, hvor Paven sad og lyste Forbandelsen! Tænk paa Tordenskjolds Leg langs Kysten! Alt er jo Eventyr og Smil for Slægten den Dag i Dag!

Og alle har været med. Bønderne brynede deres Økser, naar Fjenden kom. Kvinderne stred. Eller de græd og bad, og deres Angst og Kærlighed blev som Dug for det spirende. Slægtens Kraft voksede derved. Saadan døjedes Tiden, saadan stred man sig frem til Ansvar og Glæden — „Faderkraften“. Paa den Maade kom til sidst Freden i Sindene — ogsaa hos Modstanderne. Og da saa man, at ikke alle Fjender var onde. Der fandtes Brødre iblandt.

Hvor Landet har været rigt! Hvor Gud har været med Folket! Tak ham! Vi gjorde jo vort — stred og led, mens Mødrene græd. Men alt er læmpet. Herren har ladet os vinde vor Ret!

Ja, vi elsker dette Landet! Muren i Havbrynet — Skærene — Fjordene — Fjeldene — alle de tusinde Hjem! Og som vore Fædre slaar vi Lejr til dets Fred. Vi hæver det til Sejr. *Alle* vore Kræfter, *alle* vore Sange er i det Kald. For vi *elsker* det! —

Bjornson rejste tilbage til Kristiania, hvor han skulde være Medredaktør ved det store Hovedstadsblad „Aftenposten“. Det var nye Forhold og nye Opgaver. Hans stærke Trang til Samliv med alt levende førte ham ind i en Vennekreds, rigere og betydningsfuldere end de flestes. Der var norske Bladmænd som Ditmar Meidel, Politikere som Sverdrup og Ole Richter, Digtere som Henrik Ibsen, Jonas Lie og Asmund Vinje, Tonekunstnere som Ole Bull, Edvard Grieg og Richard Nordraak, Videnskabsmænd som Ernst Sars, fremragende Jurister som Dunker. Alle disse Navne betød paa den Tid store norske Haab. Og de *indfrie* Haabene, blev ledende, betyde-

lige, til Dels berømte Mænd, som Norge ikke tidligere havde kendt Magen til.

Den hele begavede Ungdom samledes i en Forening, „Det norske Selskab“, hvori Bjørnson naturligtvis var Sjælen. Her drøftedes alle Dagens Emner — æstetiske, politiske, sociale, religiøse — her udvikledes og modnedes man under en sjælden gunstig Paavirkning. Her styrkedes fremfor alt Ungdommens Vilje til at bære gamle Mor Norge „ind i Dagen ny“.

I denne Kreds — og udenfor den — lærte Bjørnson for Alvor sin unge Fætter, Musikeren *Richard Nordraak* at kende.

Nordraak var paa den Tid en ung Mand paa 17 Aar; men om ham sagde Bjørnson i 1906: „Siden den Gang har jeg mødt mange af de største i hvert Slægtled, men Mage til Begavelse i en ung Mand har jeg aldrig mødt. At være sammen med ham var en Fest fra først til sidst“.

Nordraak var en stærkt urolig Natur, endnu paa mange Maader umoden, gærende. Et andet Sted fortæller Bjørnson, at „hans Godmodighed, Humor, Elasticitet, hans Spil, hans Kompositioner, hans Planer og hans Forelskelser ombølgede ham som en evig Vaar.“ Naar hans Far bebrejdede ham, at han altid var paa Farten, svarede han straalende: „Det er for at blive rig, Far — rig paa det, jeg siden skal leve af“. Altsaa: „Indtryk, Stemninger, Viden“.

„Jeg kom“, fortæller Bjørnson, „en Dag derop, jeg havde ændret første Vers af „Der ligger et Land mod den evige Sne“, jeg læste den saaledes ændrede Sang for hans Far, som gik ind til Richard med den, der han sad og skrev, antagelig et Kærlighedsbrev; thi han gemte det skyndsomt. „Her skal du se, hvad Bjørnstjerne har gjort; han er flittig, men hvad er du?“ Uden at svare tog Richard Sangen, læste den igennem, fløjtede, bad om at faa være alene, og før jeg forlod hans Fars Hus, kom han ind med den Melodi, som nu hele Norge synger.“

Nu indtraf der det, at det norske Flag haanedes paa Ridderhuset i Stockholm. Det var i Statholderstridens hede Dage, Bjørnson var som altid midt oppe i Kampen, Flaget elskede han, harmes gjorde han — og han skrev:

„Har du hørt, hvad Svensken siger,
unge norske Mand?
Har du set, hvad som stiger
op om Kølens Rand?”

Skygger af de faldne Fædre,
som har aldrig vidst det bedre,

end hvor slige Ord blev sagt,
der at vinke frem til Vagt“.

Det var en Kampsang mod storsvensk Overmod — ikke mod det svenske Folk. For Bjørnson appellerede ligefrem til dets Højsind.

En Dag viste han Nordraak dette Digt — og Melodien kom legende let som til det forrige.

Men saa forestod der en stor Fest i „Det norske Selskab“. Bjørnson fik den Ide, at Nordraak skulle sætte Melodi til den nu aar-gamle Sang „Ja, vi elsker —“, og Melodien blev skabt.

Om Aftenen, fortæller Jonas Lie, „laa Tobaksskoden tyk i Værelserne og Puncheglassene løftedes til mange Taler. I en Pause, hvorunder Sverdrup gik rastløs om som en Løve i et Bur, raabtes og kaldtes der og blev der endelig lykkeligt Gehør for en Opfordring til at begive sig ind i Sideværelset, hvor Pianoet stod, og høre en Melodi, som den unge Nordraak havde komponeret til Bjørnsons „Ja, vi elsker —“. Den Aften bares Sangen til Daaben. Gamle Lindemann akkompagnerede, og Ole Bull var den første, som applauderede den“.

Den havde vundet sin Sejr med første Slag. Ord og Toner var lige overstrømmende i deres Kraft. Men dog gik der endnu nogle Aar, før den blev Allemandseje. Den 17. Maj 1864, da Norge holdt Halvhundredaarsfest for Grundloven, sang et Kor paa 24 Mand af Kristianas Sangforeninger den ved en Middag i selve Ejdsvaldsbygningen, hvor Grundloven var givet. Samme Dags Aften brusede den for første Gang ud over det jublende Folkehav ved Festen paa Slotsbakken i Kristiania, hvor Bjørnson holdt Hovedtalen. Efter dette steg den til den fælles Folkesang, Nationens Løsen, der gav Klang, hver Gang stærke Stemninger greb Folkesjælen.

Er det ikke mærkeligt: denne Sangs Ord var skrevet af en ung Mand paa 26 Aar, dens Toner af en stor Dreng paa 17!

Ved en Fest, som den norske Koloni i Berlin afholdt den 17. Maj 1906, afslørede en Bautasten paa Richard Nordraaks Grav. Han døde nemlig hernede, kun 24 Aar gammel. Bjørnson talte, og en skønnere Udlægning af hans unge Fætters Tonedigt kan ikke gives. Han sagde:

„Melodien hører til de faa Verden over, som i store Øjeblikke kan optage i sig et helt Folks Aandedrag. Den hører til de end færre, som selv har været med til at forberede og samle Folket ind til disse store Øjeblikke.

Hvad er det, som giver den slig Magt? Jeg har allerede sagt, at den kom i rette Tid og derfor op af det rette Væld; men den vilde ikke have naaet at blive folkeførende, hvis den ikke ved Siden af

sin Aandsmagt var saa inderlig norsk. Jeg mener ikke norsk i Dialektforstand, nemlig norsk som for flere Hundrede Aar siden. Nej, den er moderne norsk. Jeg tør ikke sige, at den overhovedet er den eneste fuldt moderne Fædrelandssang; men i alt Fald er ingen anden saa moderne som den. De fleste er jo fra Tider, da Folkene ikke var fri, der er noget indeklemt i dem, en Klage, en Trusel; de gør et melankolsk Indtryk eller et oprørsk; eller de er den rene Idyl. Men den her er aaben og fri som Dagen, den stiger uden Trusel, den er selvhævdende uden Pral. Den forløser i Toner uden Overdrivelse og uden Sentimentalitet.

Som i de første Linier — allerede i dette første frejdige „Ja“, har I Fjeldene og vort højbygte Hjem, men lige efter den ømme, varme Tone til:

— elsker, elsker det og tænker
paa vor Far og Mor. —

Melodien glider her ind imellem Fjeldene som en solblid Fjord. Det lange Mørke, det haarde Klima binder os dybere til Arnens Hygge og til dem, som gav os den. Derfor blev ogsaa vor Fædrelandssang den første — som synger om Far og Mor — ogsaa i det Stykke modernere end nogen anden. Men saa stiger Melodien sværmerisk over dette enkelte Hjem og over alle Hjem, som var — uden nogen sentimental Overdrivelse; bare ved sin sunde, enkle Udvidelse af Temaet naar den til at hvælve Stjernehimlen over.

Fredshymne, som Sangen er — den fornægter ikke sin Oprindelse. De samme Melodilinjer, som nu gaar fredeligt frem som Ploven i stenfri Jord, kan ogsaa blinke som Sværd. Det kommer an paa, hvordan de synges. Melodien har nemlig det fælles med andre store melodiose Udtryk for Foikefølelsen, at den udvider sig for Øjeblikkets Stemning. Netop de Linier, som mindes Far og Mor, er de samme, som i korte, knappe Toner samler os, som Fædrene samledes, naar vor Selvstændighed trues. Den engelske Fædrelandssang: „God save the King“ høres nærmest som en gammel Quadrille, deri vi gennem Tonerne skimter dansende Kavalere i Knæbukser og med Fjer i Baretten. Men synges den af Tusinder, da hører vi uvilkaarlig gennem den de engelske Kartover over alle Verdens Hav. Vor Fædrelandssang er et lidet fredsølt Folk; men synges den i Farens Stund, da staar Selvhævdelsen pansret i hver Linie . . . Nu kan Fædrelandssangen bølge hen over et helt ud selvstændigt Folk. Der er noget ved at synges den, som naar en ser op efter et Fjeld; Brystet udvider sig uvilkaarligt med det samme. Vor Energi ildnes af den, vor Samfølelse luer stærkere, naar den er sunget.“

Ja, hvilken Gerning har disse 64 Verselinier dog ikke øvet i Norge! Den samlede Nationen under Statholderstriden, under Flagstriden. For den nynnede Folket frem overalt. Selv over indre Splittelse herskede den; her er et Eksempel.

Bjørnson havde vakt Raseri blandt sine politiske Modstandere. Han boede den Gang i Kristiania, og en vældig Folkehob drog frem mod hans Hus, slog Ruderne ind, saa Glasstumperne dryssede, haanede ham, anklagede ham. Men da den havde svalet Sindet, drog den bort, syngende — „Ja, vi elsker!“ Det var næsten det stolteste Øjeblik i mit Liv, har Bjørnson sagt.

Tænk ogsaa paa den 7. Juni 1905, da Norges Storting enstemmig havde løst Landet af Unionen. Da samledes udenfor Universitetet Tusinder og atter Tusinder, og op over Karl Johan stod de — Titusinder! Saa blottedes alle Hoveder, Sangen løftede sig — „Ja, vi elsker!“

Eller tænk paa den 13. August 1905, Folkeafstemningens store Dag. Gudstjeneste i alle norske Kirker. Helligdagsklædte Folk. I Frelserens Kirke i Kristiania stod Landets første Bisp og bad. Da rejste Menigheden sig, og op under Hvælvne, op imod Alteret klang det stort, forløsende:

„Norske Mand i Hus og Hytte,
tak din store Gud!
Landet vilde han beskytte,
skønt det mørkt saa ud.
Alt, hvad Fædrene har kæmpet,
Mødrene har grædt,
har den Herre stille læmpet,
saa vi vandt vor Ret.“

Ja, disse Folkets Salmetoner bar videre. Frænder forstod dem og tog dem som deres egne. Vi husker den Daggyets Dag den 18. Novbr. 1918, da vore nordslesvigske Landsmænd for første Gang efter mere end et halvt Aarhundredes Underkuelse frit kunde samles om deres Førere. I Aabenraa var der trangt af Mennesker paa Gaderne. Vogne var rullet ind mod Byen fra alle Egne. Mænd og Kvinder og Børn — men faa Unge, for den graadige Krig holdt endnu sit Greb i de flygtendes Rækker. Men her stod alle de, som havde mistet Sønner, som med spændt Uro ventede deres Børn hjem — hærgede af Lidelsen, knugede af Savnet, fyldte af en usvigelig Længsel efter Fred og Frihed. I „Folkehjem“s bladløse Have samledes de efterhaanden, Hoved ved Hoved. Og Føreren kom frem, han forkyndte dem den Fred, de sukkede efter, den Frihed,

de havde drømt om, fra de lærte at gaa. Og han fandt intet dybere Ord for Øjeblikkets Velsignelse end Bjørnsons ydmyge Sejrstoner :

Alt, hvad Fædrene har kæmpet,
Mødrene har grædt,
har den Herre stille læmpet,
saa vi vandt, vi *vandt vor Ret*.

Gud give, at den Tak aldrig maa forstumme. Den lever endnu i os som i Befrielsens store Stund. *Uden* den vil vi ikke fejre Ti-Aaret for Genforeningen. Og vi vil ikke glemme, at *med* den kan Retten ogsaa læmpes for dem blandt vore Landsmænd, der staar i Brændingen.

ADAM OEHLENSCHLÄGER

Ved Halvandethundredaarsdagen for hans Fødsel
af Adjunkt *G. Bøgh-Hansen*.

Den 14. November 1779 blev Adam Gottlob Oehenschläger født i København, paa Vesterbro. Det Hus, hvor han blev født, er for længst nedrevet. Hans Fader var Organist ved Frederiksberg Kirke og Frederiksberg Slots Kirke, — der om kort Tid paa ny vil blive aabnet. Kort efter Sønnens Fødsel blev Faderen tillige Fuldmægtig eller, — som man nu vilde kalde det, — Assistent hos Slotsforvalteren. Det var en Stilling med smaa Indtægter, men den havde et stort Gode: Ret til Tjenestebolig paa Slottet, der laa i landlige Omgivelser, hvad det jo til Dels gør endnu.

For over et halvhundred Aar
Gik her den lille ti Aars Dreng
Paa Frederiksberg i Kongens Gaard.
Endnu ei slog han Harpens Streng,
Men høit henrykte Jordens Grønt
Og Himlens Blaa hans unge Bryst,
Og hvad han mødte, Stort og Skiønt,
Betragted han med Digterlyst.

Saaledes staar Mindet om en lykkelig Barndom for den aldrende Mand.

Vi vil tænke lidt paa hans Skolegang; først gik Adam i en Skole for Smaabørn, „hvor Børn tilsammen gik at lære læse, strikke, sye i Ramme af en halvfierdsindstve Aars Madame“, kom saa i Landsbyskolen i Pilealléen og endelig her til Skolen. Efterslægtsskabets Skole repræsenterede det bedste i Tiden. Vi forstaar af Oehenschlägers Erindringer, hvorledes den *humane* Leder, Digteren Edvard Storm, indpodede sine Elever Frisind og Tolerance, d. v. s. Taalsomhed overfor anderledes tænkende, Retfærdighedssans og — ikke mindst — Kærlighed til vort Sprog. Om sin Historielærer, Dichmann, siger Oehenschläger senere i et Mindedig: t

Ifald en Laurbærkrans jeg naar,
 Det skyldes Dig, at den er funden,
 Du ledte mig i Taagens Aar,
 Fra Ørken hen i Digterlunden.

Det er meget betegnende, at Oehlenschläger kun havde een Indvending mod Skolen, som den var dengang. Man ved, at „Efterslægten“ var stiftet som en Realskole, den første i sin Slags herhjemme. Den var beregnet paa at give Elever, der skulde til Handel eller Haandværk, en solid elementær Dannelse. Digteren mener i sine Erindringer, at dette var en Fejl. „Efterslægtskolen var . . . en altfor skøn Indretning til en blot Forberedelsesskole“, siger han, ja virkede næsten som „et Slags Gymnasium“ — uden dog at være det.

At Skolen senere *er* blevet et Gymnasium, falder altsaa sammen med Oehlenschlägers Ønsker.

I 4 Aar — fra han var 13, til han var 17 Aar — gik Adam Oehlenschläger i „Efterslægten“. Han glemte aldrig siden sin Skole. Ikke blot lyser den største Begejstring ud af „Erindringerne“; ogsaa paa andre Maader viste Oehlenschläger som ældre sin Interesse: han blev Medlem af Efterslægtselskabet og af dets Direktion; to Gange har han holdt Tale i Selskabet. Efter at Oehlenschläger var kommet ud af Skolen, var han en kort Tid Skuespiller, men det lykkedes ham ved Brødrene Ørsteds Hjælp af blive Student Aar 1800. En Tid var han juridisk studerende, men en Række Samtaler med Filosoffen og Kritikeren Henrik Steffens gjorde det klart for ham, at han vilde være Digter. Resultatet blev foreløbig to Bøger, henholdsvis af 1803 og 1805. Da sidstnævnte Bog kom („Poetiske Skrifter“ — heri findes bl. a. „Aladdin“) følte alle, at man stod overfor noget usædvanligt. Han følte det ogsaa selv. I „Langelands-Reise“, Digtet „Roskilde Domkirke“, siger han:

Med vilde, stærke Slag mit Hierte slaar,
 En Skiald, som end kun Harpen svagt kan røre,
 De tunge Sværd jeg løfte knap formaaer,
 Men for det Store gav mig Gud et Øre,
 Skjønt selv ei Helt jeg tolker hans Bedrifter,
 Og sene Slægter skal mit Drapa høre.

Digterlønnen kom — først i Form af en Rejseunderstøttelse, senere i Form af et Embede ved Københavns Universitet, nemlig Professoratet i Æstetik, o: Litteraturhistorie. Den største Æresbevisning, der blev Oehlenschläger til Del, var Laurbærkroningen i Lund 1829, da Esaias Tegnér hyldede ham som den nordiske Digterkonge.

Dette maa siges at være en udadtil glimrende og lykkelig Løbebane. Han syntes ogsaa selv, han var lykkelig. Den dybeste Skuffelse, han nogen Sinde har lidt, mødte ham paa hans store Udenlandsrejse, da Goethe — under Oehlenschlägers sidste Besøg — viste ham Kulde og Uvenlighed.

Til daglig var Oehlenschlägers Liv stille og roligt. Om Vinteren boede han i København, om Sommeren paa sit kære Frederiksberg. Hans samtidige skildrer ham som en munter og glad Mand, men han var ogsaa en Mand med alvorlige Tanker. Mange Gange er han som ældre gaaet ind paa Frederiksberg Kirkegaard for at mindes sine afdøde Slægtninge og for at gøre sig fortrolig med Tanken om Døden. I Digtet „Kirkegaarden“ siger han :

Farvel, du skumle Kirkegaard! tilgiv,
 Jeg dig forlader; Livet elsker Liv.
 Naar jeg er død, maaskee du mine Been
 Skal giemme bag en opreist Kampesteen.
 Da mangen Vandrers standse vil sin Gang,
 Paa Graven see, og tænke paa min Sang.
 Nu iler jeg til Mennesker igien,
 Den sunde Siæl er altid Livets Ven.

Sine sidste Dage tilbragte han i sit Hjem i Amaliegade. Huset staa der endnu, hvor han døde den 20. Januar 1850. Som han havde ønsket det, hviler han paa Frederiksberg Kirkegaard.

Ved Juletid 1802 udkom Oehlenschlägers før nævnte Bog — „Digte af 1803“, hvori Guldhornene findes. Digteren henrykkes af det skønne i Naturen og Minderne om de svundne Tider, „da det straalte i Norden, da Himlen var paa Jorden“. I poetisk Form henrykkes til den Begivenhed, at de to Guldhorn, der i sin Tid var fundet i Sønderjylland, var blevet stjaalet og ødelagt.

I „Poetiske Skrifter“ af 1805 findes som sagt „Aladdin“. Det er en dejlig Billedbog; den handler overfladisk set blot om Lykkebarnet, der ved en underfuld Lampes Hjælp faar Prinsessen og det halve Rige. Bogen er dog noget andet og mere end et straalende Eventyr. Lampen er Geniet, Lykken, om man vil. Men man kommer ikke sovende til Lykken. Aladdin mister for en Tid Lampen ved sin Letsindighed, og Ringens Aand siger til ham :

Der kæmpes maae, først efter mandig Strid
 Dens fulde Værd af Eiermanden skattes.

Altsaa : uden Kamp, ingen Sejr. Der er skrevet dybere og klogere

Bøger om et Menneskeliv, men næppe nogen med større Fantasi. Oehlenschläger er ikke blevet nogen Verdensberømtthed som H. C. Andersen, han er ikke engang europæisk berømt. Men „Aladdin“ kan endnu give ham Verdensry og burde kunne gøre det. Det Held, der har fulgt Opførelserne i Hamburg i disse Dage, peger i den Retning.

Mens „Aladdin“ er holdt i østerlandsk Stil, er „Helge“ i gammel nordisk. Vi hører om Roar og Helge, hvorledes de som Drengene bliver forfulgt af deres onde Farbror, Frode, og vi følger Helge som moden Mand, — Vikingen, hvis Liv er vildt og uroligt som Havet.

Indenfor disse Aar — fra 1803 til 1814 — rummes Oehlenschlägers bedste Værker. Ind imellem og i de følgende Aar skrev han sine Sørgespil, sine Tragedier. Det var dem, hans Samtid særlig beundrede, skønt ikke mindst J. L. Heiberg kritiserede dem skarpt. Tragedierne er for ordrige, virker for langtrukket, siger man. Og Menneskeskildringen er svag, Oehlenschläger havde for ringe Menneskekundskab. Vil disse Skuespil faa Betydning for Eftertiden, — har de overhovedet Interesse for Nutiden? Jeg ved det ikke. Men jeg ved, at „Hakon Jarl“ gjorde stærkt Indtryk paa Tilskuerne, da Tragedien blev spillet paa „Friluftteatret“, og jeg ved, at her er mange til Stede, til hvis gode Minder hører „Skolescenen“s Fremførelse af „Axel og Valborg“. De Personer, Dramaet skildrer, er i sig selv usandsynlige, og dog greb Digterens Ord os alle.

Ved Steffens' Hjælp bragte Oehlenschläger Romantikken til Sejr i Danmark. Hvad er Romantikken? Hvad vil den? Jeg skal prøve paa at svare saa kort som muligt. I det 18. Aarhundrede, Oplysningsens Tidsalder, krævede man, at Digteren som alle andre skulde være en nyttig Borger. Han skulde altsaa gøre Nytte gennem sin Gerning — gennem sin Digtning — ved at virke oplysende og belærende. Oehlenschläger mener derimod, at et Digt i første Række skal skildre det skønne og selv virke ved sin Skønhed. Hvad er det rette? Skal Digteren ved sin Poesi søge at præge Samfundsforholdene f. Eks. — eller skal han give os Udtryk for sine rent personlige Stemninger? Det vil der altid staa Strid om.

Oehlenschläger havde truffet sit Valg. Han tilkendegav engang sin Opfattelse i et lille satirisk Digt „Æselet og Hyrdinden“:

Et Æsel tygged Tidsler, Hyrdinden fletted Roser,
 Af Dyret maatte Pigen da døie mange Skoser:
 „Hvad nytte dine Roser, naar man dem ei kan spise?“
 Hvor ofte maa vi høre den gamle Æselvise!

Et Geni holder sig ikke indenfor snævert afstukne Grænser. Oehlenschläger var ikke i sin Digtning saa ensidig, som man undertiden har villet hævde. Julirevolutionen faar den 51-aarige Digter til at skrive et Digt „Til Humaniteten“, med følgende Slutning :

Skyd dem kun ned ! I har jo dets Kanoner !
 Skyd Folket ned, saa tier Folkets Ret !
 Saa lød de frække Toner
 I Hovmods sidste Spræt.
 — Kartoven lød — dens Lyd blev til en Torden,
 Hvori Tyrannen selv forsvandt,
 Og Enighed og Orden igien et Fristed fandt.

— — —
 Uskyldige, som sank for Morderhænder,
 I Overmodets Glavind brød !
 — Humaniteten tænder,
 Sin Fakkell ved Jer Død !

Dette vistnok ret ukendte Digt er draget frem for at vise, at Oehlenschläger, skønt Romantiker, havde Respekt for det gode i Oplysningstidens Tanker, for Humaniteten, netop den Respekt, han havde lært her i Skolen. Digteren priser altsaa dem, der faldt paa Barrikaden, Oprørerne. Men vi ved, at han samtidig har lovprist *vor* enevældige Konge, Frederik VI. Hvorledes kan disse to tilsyneladende Modsætninger forenes ? Det er ikke vanskeligt at forklare. Som Retfærdighedens og Frihedens Tilhænger hader Oehlenschläger Tyrannen, Karl X, men han ærer Frederik VI, der vilde det Bedste for sit Folk ; han var ingen Tyran. Poul Møller har — i tilsløret Form — behandlet samme Emne i sit prægtige Digt „Kunsteren mellem Oprørerne“. Han ser kun i Oprørerne en raa, uvidende Pøbelflok, — et Synspunkt, der falder sammen med det heibergske. Mon ikke den ældre Oehlenschläger her er mere frisindet og overlegen end sine to yngre Digterbrødre ?

En Digter kan have en direkte Betydning for Almenheden ved, at hans Værker kendes og elskes af de mange. Han kan ogsaa have en indirekte Betydning ved at paavirke andre Digtere. Oehlenschläger har som bekendt været Forbillede for et helt Kuld af Digtere, fra Heiberg til Aarestrup ; det Sprog, de taler, er hans. Uden Oehlenschlägers Tragedier var Bjørnsons og Ibsens historiske Dramaer maaske ikke blevet til.

De, hvis første Værker kom frem i 70'erne og 80'erne af det nittende Aarhundrede, fulgte andre Veje, — de reagerede mod Romantikken. Carl Ewald siger Aar 1900 om Oehlenschläger : „Jeg

holder forfærdelig meget af ham, men jeg kan ikke læse ham“. De, der er yngre endnu, ser paa ham med nye Øjne. Hos Aakjær kan vi finde Efterligning, maaske ubevidst, ligeledes hos Johannes Jørgensen. Oehlenschläger siger i „St. Hans Aften-Spil“ („Manden ved Kilden“):

Det er saa lummert og saa tungt,
 Det brænder stærkt deroppe ;
 Her skygger Løvet grønt og ungt
 Fra Vaarens lyse Toppe.

Hos Johs. Jørgensen hedder det (i „Livets Sang“):

Det er en Julimorgenstund,
 jeg hører Fugle synge,
 og i den lyse Lindelund
 de gyldne Blade gyng.

Det er i hvert Fald samme Tone. I sine Digte af 1926 „Verdens Lys“, viser Johannes V. Jensen, der er født 1873, sig som en Elev af Oehlenschläger og giver ham sin personlige Hyldest. Ligesom Oehlenschläger en Dag faldt i Tanker ved Ewalds Grav ved Trinitatis Kirke: „Johannes Ewald der paa Stenen stod, halvt vasket ud af Regnens Vinterflod“, saaledes stod Johs. V. Jensen en Tøbrudsdag hundrede Aar efter ved Oehlenschlägers Grav. Jeg vil læse nogle Strofer af det Digt, han skrev:

Den lille gamle Kirkegaard,
 hvor Muren med sin Vedbend staar,

Her kom han ofte ene ind
 og var i Løndom, træet i Sind,

Og skred langs klippet Buksbomsti
 de kendte Graves Skrift forbi.

Et straalende, et dugget Blik,
 han gav til dem, der forud gik.

Han vidste det, vi skal derned,
 men gyste lidt for hvad vi ved.

Hvor kan den sunde Mand forstaa,
 at ogsaa han en Gang skal gaa?

Men han, hvor tog han skønt sin Stund!
Thi Liv er Liv i Dødens Mund.

Ham lærte Skov at visne glad,
Ja Liv og Liv de følges ad.

Vor Pæl i Kødets: Vare ved
naar Kødets gaar, gaar Pælen med.

Den lille Skræk, han er den kvit,
Hans Hjerte tav. Nu værker dit.

Se Sneen lyser som et Lin,
En hellig Form har skjult hans Skrin.

Det siger: Kødets Gang du gaar,
Men sjælfult fattet Form bestaar.

To Gange gav han Livet Form,
i Livet selv, i ædel Norm.

Vi vil ikke slutte vor Omtale af Adam Oehlenschläger med Tanker om Død og Grav; hans Digtning er først og fremmest livsbekræftende: „Den sunde Siæl er altid Livets Ven“. En Mand, der ikke er fyldt fyrretyve Aar, Hans Hartvig Seedorf, fremstiller sig selv for Læserne i sine Digte „Fra Danmark til Dvina“ som „en Glædens Søn, der Rosens Tro bekender“. Denne Karakteristik kunde lige saa godt passe paa Oehlenschläger.

Jeg vil slutte med to Linier af Johs. V. Jensen, der for mig kortest og fyndigst tolker Adam Oehlenschlägers Virke:

Han graved Guld i Ravnekrog,
og satte Kronen paa vort Sprog.

Afgangsprøverne 1929.

I Overensstemmelse med det af Undervisningsinspektøren meddelte Skema afholdtes Skolens Eksamen i 1929 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver var følgende:

1. Studentereksamen i Maj-Juni 1929.

a) Fælles for begge Linier.

Dansk Stil.

En Beskrivelse af et Stykke særpræget dansk Natur.

Eller:

Giv en Skildring af en Person fra Kunstens Verden, Historien eller det offentlige Liv.

Eller:

Betydningen af vor Tids tekniske Meddelelsesmidler.

b) Særlig for den nysproglige Linie.

1. *Engelsk (Hovedfag).*

Oversættelse.

Under et Besøg i en lille By i Skotland blev den berømte *Videnskabsmand*¹⁾ Professor Huxley engang indbudt til at præsidere ved et Møde i *Anti-Tobaks-Foreningen*²⁾. Skønt noget overrasket tog Professoren mod Indbydelsen. Da Mødet skulde til at begynde, rejste han sig og holdt følgende Tale:

„Mine Damer og Herrer! Før jeg aabner dette Møde, maa jeg fortælle Dem om en Hændelse, som fandt Sted for adskillige Aar siden. Jeg opholdt mig hos en Ven, med hvem jeg havde mange interessante Diskussioner om en videnskabelig Opdagelse, som nylig var blevet gjort. Med Hensyn til selve Opdagelsen var der kun ringe Meningsforskel mellem os; men der var eet Punkt, om hvilket vi aldrig kunde enes: min Ven var en lidenskabelig Ryger, mens jeg hadede Tobak i enhver Form. (Højt Bifald.) — Engang sad vi i min Vens Studereværelse efter Middagen. Røgen fra hans Cigar

¹⁾ Videnskabsmand = scientist. ²⁾ Forening = league.

*generede*³⁾ mig i høj Grad, og jeg gjorde en Bemærkning derom. Min Ven rakte mig blot Cigarkassen og sagde: „Tag en selv, det er det bedste Lægemedel.“ Tøvende tog jeg en Cigar og røg den; og siden den Tid, mine Damer og Herrer, skal intet i Verden faa mig til — (Pavse, fornyet Bifald) — at opgive min Cigar efter Middagen!“

Genfortælling.

The English Officer Who Won the Iron Cross.

A Story from the Trenches.

When in the Great War the Germans had been stopped in their rapid advance by the allied French and English armies, both sides settled down into their trenches, and from then the war consisted of one continuous battle fought day and night for four years along a line hundreds of miles long.

In this great struggle many brave acts were performed by English soldiers, among which the following is worth mentioning.

One day the Germans made a vigorous attack on a point of the English position. For some hours the fighting was fierce, but at last the Germans were driven back with great loss. As they retreated, they took with them all their wounded except one, who was overlooked and left in the field. An English officer, noticing this, ordered the fire to cease and went out himself into the open to pick up the wounded German. Immediately the German rifles began to crack; he was struck by several bullets and badly wounded; but as soon as the Germans saw what was his intention, they also stopped firing.

The English officer staggered up to the fallen man, picked him up, and carried him to the German trenches. Here the Englishman was received with loud cheers, and a German officer pinned an Iron Cross upon his breast. Then he returned to his own men. But he had half a dozen bullets in him, and there was not the slightest hope for him. He was taken to the hospital, where he died soon afterwards of his wounds.

2. Tysk (*Bifag*).

Oversættelse.

Lessings Gavnildhed.¹⁾

Den store tyske Digter Lessing forstod ikke at tjene mange Penge, men saa snart det blot gik ham *nogenlunde*²⁾ godt, var han yderst gavnild, og naar han selv ingen Penge havde, laante han ofte

³⁾ genere = trouble.

¹⁾ Gavnildhed, Freigebigkeit. ²⁾ nogenlunde, einigermassen.

nogle³⁾ af andre for at kunne hjælpe sine fattige Slægtninge. I Breslau var han Sekretær hos General Tauentzien. Dengang gik det ham temmelig godt. Penge havde han ganske vist sjældent, da hans Lidskab for *Kortspil*⁴⁾ og for Bøger stadig tømte hans Lommer. Dette vidste imidlertid hans Broder, der boede i Wittenberg, ikke. En Dag bad denne ham i et Brev om at sende sig nogle Penge. Lessing opholdt sig dengang tilfældigvis i Potsdam og havde ingen Penge. Han tog derfor til Berlin, opsøgte sin Ven, Boghandleren Nicolai og laante Pengene af ham. Tre Dage senere traf de to Venner hinanden i Potsdam. De sad sammen i et *Gæstgiversted*⁵⁾. Nicolai vilde bestille en dyr Vin, men Lessing søgte at hindre det. „Jeg har ingen Penge“, erklærede han. „Men —“ sagde Nicolai forundret. Videre kom han ikke, da han blev afbrudt af Lessing: „De tror vel, at jeg selv har brugt de Penge, De laante mig! Nej, jeg har allerede *udlaant*⁶⁾ dem videre. Jeg vilde aldrig være taget til Berlin for at laane Penge til mig selv.“

Genfortælling.

Die Wäschekiste.

Eine Hugo Grotius-Anekdote.

Der weltberühmte holländische Rechtsgelehrte Hugo Grotius, der im 17. Jahrhundert lebte, war wegen seiner politischen Anschauungen zu lebenslänglichem Gefängnis verurteilt worden. Mit mehreren anderen Gefangenen wurde er auf das Schloss Löwenstein gebracht. Merkwürdigerweise gestattete man seiner Frau, in seiner Nähe zu bleiben, und bald machten ihre scharfen Augen eine höchst bedeutungsvolle Entdeckung. Sie merkte, dass sich die Wache nicht die Mühe gab, eine grosse Kiste zu untersuchen, in der die schmutzige Wäsche der Gefangenen nach einer benachbarten Stadt zum Waschen gebracht wurde. Sie schlug nun ihrem Manne vor, diese Kiste zu seiner Flucht zu benutzen. Als eines Tages der Kommandant abwesend war, machte sie der Gemahlin desselben einen Besuch. Unter anderem sprach sie von der schlechten Gesundheit ihres Mannes und erzählte, dass sie entschlossen sei, alle seine Bücher heimlich in der Wäschekiste wegzuschaffen; dann könne er nicht mehr studieren und würde hoffentlich wieder gesund werden. Am folgenden Tage steckte sie ihren Mann in die Kiste. Die Soldaten, die sie tragen sollten, wunderten sich über die Schwere und wollten den Schlüssel haben. Dieser war natürlich nicht zu finden. Da meldeten sie das der Frau des Kommandanten, die sich des Ge-

³⁾ nogen, welcher. ⁴⁾ best. Art. ⁵⁾ Gæstgiversted, Gasthaus. ⁶⁾ udlaane, verleihen.

språches mit Frau Grotius erinnerte und lächelnd sagte: „Lasst die Kiste nur passieren; ich weiss schon, was darin ist“. Auf diese Weise wurde nun Grotius von den keuchenden Soldaten nach der Stadt getragen. Hier hatte er aber Freunde, die alles zu seiner weiteren Befreiung vorbereitet hatten. Als Maurer verkleidet ging er zum Tore hinaus und war bald über die Grenze.

c) Særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Linie.

1. Matematiske Opgaver I.

1. Afbild Funktionen

$$y = 1 - \cos x$$

i Intervallet

$$0 \leq x \leq 2\pi.$$

Find Arealet af den Figur, der er begrænset af Kurven og Abscisseaksen, samt Rumfanget af det Omdrejningslegeme, der fremkommer, naar nævnte Figur drejes en Vinkel paa 360° omkring Abscisseaksen.

2. Der er givet en Cirkel (Radius r) og i den en Diameter. Paa Diametren ligger et Punkt A i Afstanden a fra Centrum. Et Punkt P paa Cirkelperiferien projiceres paa Diametren i Q . Fra A trækkes den rette Linie gennem Midtpunktet af PQ til Skæring med den rette Linie, der gaar gennem P og er parallel med Diametren. Find det geometriske Sted for Skæringspunktet, naar P varierer.

3. Vis, at Ligningen

$$9x^2 + 16y^2 - 36x - 48y = 0$$

fremstiller en Ellipse, og at Ligningen

$$8y^2 + 6xy - 9x - 36y + 36 = 0$$

fremstiller et Par rette Linier.

Find Koordinaterne til Skæringspunkterne mellem Linieparret og Ellipsen.

2. Matematiske Opgaver II.

1. Konstruer Trekant ABC , naar man kender $\angle A$, $b:c=p:q$ og $b-c=k$, hvor p , q og k er givne Liniestykker og $p < q$.

Beregn Trekantens Sider og ubekendte Vinkler, naar $\angle A = 56^\circ, 48'$, $p=5$, $q=4$ og $k=1,672$.

2. $ABCD$ er et regulært Tetraæder, hvis Kant er opgivet lig a . Midtpunkterne af Kanterne AB og CD betegnes ved M og N .

Find ¹⁾ Længden af MN og de Vinkler, som MN danner med AB og CD , samt ²⁾ Vinklen mellem MN og BC .

3. Paa Parablen $y=x^2$ er givet Punkterne $A(a,a^2)$ og $B(b,b^2)$. Find Koordinaterne til Skæringspunktet C mellem Tangenterne i A og B . Find Arealet af det Parabelafsnit, hvis Korde er AB . Find dernæst Forholdet mellem dette Areal og Arealet af Trekant ABC .

2. Realeksamen i Maj—Juni 1929.

1. Dansk Stil.

Hvad kan man i det daglige Liv gøre for at bevare Sundheden?

2. Engelsk Stil.

Oversættelse.

Den gamle Mønt.

For nogle Aar siden sad en Herre i en *Jernbanekupé* i England. Han var meget træt og vilde gerne sove, men han kunde ikke, fordi en Mand, som han ikke kendte, *blev ved med* at tale til ham. Manden fortalte ham meget om sin Familie og om sig selv og om alle de *mærkelige* Ting, han havde hjemme. Til sidst sagde han: „Og her i min Lomme har jeg en Mønt, som er to Hundrede Aar gammel“. Herren svarede kun: „De tror maaske, at den Mønt, De har, er den mærkeligste Mønt i Verden. Men ved De, hvad jeg har? Jeg har en, som er to Tusind Aar gammel“. Den anden Mand var meget forbavset, og i lang Tid sagde han ikke noget. Men da Toget standse ved den næste Station, rejste han sig, og idet han vendte sig om til Herren, sagde han med et Smil: „De siger, at De har en Mønt, som er to Tusind Aar gammel, men det er umuligt, for det er først 1910 nu“. Med disse Ord gik han ind i en anden Kupé.

Mønt, *coin*. — (Jernbane)kupé, *compartment*. — at blive ved med, *to continue*. — mærkelig, *wonderful*. — først, *only*. — Aars-tallet skrives med Tal.

3. Regning og Matematik.

1. Den 21. Juli solgte A 16000 Kr. $4\frac{1}{2}$ pCt.s Obligationer til Kurs 85 (Terminer $\frac{11}{6}$ og $\frac{11}{12}$) og købte 5000 Kr. Aktier til Kurs 178.

Kurtagen var 2 p. m. baade ved Salg og Køb.

Hvor stort var det kontante Beløb, A derved fik udbetalt?

Det kontante Beløb satte A samme Dag i en Sparekasse, og den

9. September samme Aar hævede han hele det indsatte Beløb med paaløbne Renter, hvorved han fik udbetalt 4763,41 Kr.

Hvor mange pCt. gav Sparekassen i aarlig Rente?

2. To Vognmænd A og B paatager sig at transportere Grus fra en

Grusgrav til en Plads, der ligger $8\frac{1}{2}$ km derfra. *A* benytter en Lastbil, der læsses paa 25 Minutter og aflæsses paa 20 Minutter. *B* benytter en Lastbil, der læsses paa 25 Minutter, men aflæsses paa 4 Minutter, fordi Bunden kan vippes, saa Gruset styrtes ud. Begge Lastbiler bruger baade paa Frem- og Tilbagevejen 3 Minutter til at køre 1 km.

Hvor mange Minutter gaar der fra det Øjeblik, da Læsningen af *A*'s Lastbil paabegyndes, til det Øjeblik, da Bilen efter at være aflæsset kommer tilbage til Grusgraven?

Hvor mange Minutter bruger *B*'s Lastbil til samme Tur?

Hver Arbejdsdag begynder ved Grusgraven og ender samme Sted. Den daglige Arbejdstid er 8 Timer.

Hvor mange Læs Grus transporterer *A* daglig, og hvor mange Læs transporterer *B* daglig?

Hver af Vognmændene transporterer 252 m^3 Grus, og hver af Lastbilerne rummer $1,2 \text{ m}^3$. Udgiften til Bil og Arbejdskraft er for hver Vognmand 24 Kr. pr. Arbejdsdag, og Grustransporten faar hver af Vognmændene betalt med 1680 Kr.

Hvor meget tjener *A* ved Grustransporten, og hvor meget tjener *B*?

Hvor mange pCt. af *B*'s Fortjeneste udgør *A*'s Fortjeneste?

3. Reducer Udtrykket

$$\sqrt{\frac{x^2 + 26x - 120}{(x - 9)(x^2 + 21x - 270)'}}$$

og bestem derefter Udtrykkets Værdi, naar $x = 10,25$.

3. Mellemskoleeksamen i Maj—Juni 1929.

1. Dansk Stil.

Fortæl om forskellige Kystformer i Danmark.

Desuden en Genfortællingsstil.

2. Regning.

- A*, *B* og *C* deler 8160 Kr. i Dele, der forholder sig som 3 : 5 : 4. *A* og *B* sætter deres Penge i Forretning, medens *C* sætter sine Penge i en Sparekasse. Efter 3 Maaneders Forløb sammenligner *A*, *B* og *C* deres Kapitaler, og det viser sig, at de nu ejer lige meget. Naar *A* har tjent $34\frac{2}{3}$ pCt., hvor mange pCt. har da *B* tjent eller tabt, og hvor mange pCt. p. a. har Sparekassen givet i Rente?
- En rektangulær Sportsplads har en Omkreds af 684 m. Længden

og Bredden forholder sig som 11 til 7. Find Prisen for denne Sportsplads, naar Prisen pr m^2 er 97 Øre.

En cirkelformet Plads kan købes for samme Pris pr. m^2 . Naar denne Plads koster 3734 Kr. 50 Øre, hvor stor er da dens Omkreds?

En Cirkel med Radius r har Arealet $\frac{22}{7} \cdot r^2$ og Omkredsen $\frac{44}{7} \cdot r$.

3. Matematik.

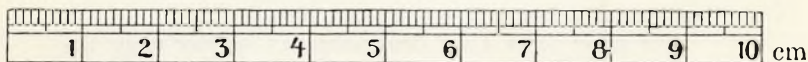
1. Konstruer en Vinkel A paa 75° .

Konstruer en Cirkel med Radius 2 cm, som berører denne Vinkels Ben.

Konstruer en Tangent til Cirklen, der skærer $\angle A$'s Ben i Punkterne B og C , saaledes at Trekant ABC bliver ligebenet og omskrevet om Cirklen.

Paa hvor mange forskellige Maader kan dette gøres?

Angiv Størrelserne af Vinklerne i de fundne Trekanter ABC .

2. Find x af Ligningen:

$$5 \cdot (x - 10) = \frac{15}{128} \cdot x,$$

og find y af Ligningen:

$$625 y^2 - 50 y + 1 = 0.$$

Indsæt dernæst de funde Værdier i

$$\sqrt{x} - \sqrt{y}$$

og udregn denne Sørrelse.

I Bedømmelsen af Prøverne deltog som beskikkede Censorer:

Ved Studentereksamen.

- I skriftlig Dansk: Hr. Lektor *Paludan-Müller* og Hr. Rektor *Thors*.
- mundtlig Dansk: Hr. Lektor, Dr. phil. *Galster*.
- skriftlig Engelsk: Hr. Lektor *Skovgaard* og Hr. Lektor *K.V.Olsen*.
- skriftlig Tysk: Hr. Undervisningsinspektør, Dr. phil *Højberg Christensen* og Hr. Rektor *J. Nielsen*.
- mundtlig Tysk: Hr. Lektor, Dr. phil. *Cortsen*.
- Historie: Hr. Adjunkt *Helms*.
- Fysik og Kemi: Hr. Lektor *Braae*.
- skriftlig Matematik: Hr. Lektor *Josefsen* og Hr. Lektor *O. Larsen*.
- mundtlig Matematik: Hr. Lektor *Petersen*.

Ved Realeksamen.

- I skriftlig Dansk : Hr. Lektor, Dr. phil. *Galster* og Frk. cand. mag. *Bolt-Jørgensen*.
 - skriftlig Engelsk : Hr. Adjunkt *Sv. Bruun* og Hr. Overlærer *Kofoed-Jensen*.
 - Tysk : Hr. Lektor, Dr. phil. *Cortsen*.
 - skriftlig Regning og Matematik : Hr. Rektor *Bøgh* og Hr. Overlærer *Boberg*.

Ved Mellemskoleeksamen.

- I skriftlig Dansk : Hr. Lektor *H. Gudme*.
 - Engelsk : Hr. Lektor *Bricka*.
 - skriftlig Regning og Matematik : Hr. Lektor *Lehmann*.

Desuden viste Hr. Lektor *V. Balslev* og Hr. Adjunkt Ths. *Bartholin* Skolen den Venlighed at medvirke som Censorer i Naturfag ved Studentereksamen.

Følgende Elever bestod :

Studentereksamen.

<i>Den nysproglige Linie.</i>	Søn af :	Eksamens- resultat :
<i>Andersen, A. Th.</i>	Hr. Remisearbejder A.	ug ÷ 7.53
<i>Andersen, H. L.</i>	- Bankbud A.	mg × 7.17
<i>Bloch, V. V. L.</i>	afd. Tandlæge B.	mg × 7.36
<i>Eriksen, E. I.</i>	Hr. Billedhugger E.	mg 7.09
<i>Falck, E.</i>	- Kontorchef F.	mg 6.96
<i>Fiehn, O. G. A.</i>	- Konditor F.	mg 6.96
<i>Frederiksen, O.</i>	- Dommerfuldmægtig F.	ug ÷ 7.62
<i>de Gier, B. V.</i>	- Bogholder de G.	mg ÷ 6.60
<i>Hall Jensen, B.</i>	- Repræsentant J.	g × 5.93
<i>Hansen, Sv. F.</i>	- Mekaniker H.	ug ÷ 7.57
<i>Magnussen, H. A.</i>	- Tømrer M.	mg ÷ 6.18
<i>Nielsen, Kr. F. R.</i>	- Købmand N.	mg ÷ 6.46
<i>Nørrefelt, B.</i>	- Bryggeriarbejder N.	mg 6.68
<i>Stevens, C. E.</i>	afd. Murer St.	mg 6.83
<i>Trane, E. A. S.</i>	Hr. Møbelhandler T.	mg ÷ 6.03
<i>Worm, H. G. A.</i>	- Maskinmester W.	mg 6.93

Den mat.-naturv. Linie.

	Søn af:	Eksamens- resultat:
Barding, J. Th.	Hr. Farvermester B.	g × 5.78
Bjarnø, E. Adeler-	- Fuldmægtig A.-B.	mg ÷ 6.51
Brendstrup, A.	- Kontorchef B.	mg 7.11
Christoffersen, K. E.	- Murermester C.	mg ÷ 6.59
Fokdal, A.	- Kontorchef F.	mg × 7.22
Haase, F. A. F.	- Fuldmægtig H.	mg 7.07
Hartvig, N. E. E.	- O.R.Sagfører H.	mg ÷ 6.10
Hoffmann, I.	- Kontorchef H.	mg ÷ 6.33
Johansen, E. B.	- Forretningsfører J.	g × 5.96
Jørgensen, P. J. M.	- Trælasthandler J.	mg 7.14
Jørgensen, V.	- Afdelingsingeniør J.	mg ÷ 6.40
Kraa, O. K. H.	- Fabrikant K.	mg ÷ 6.61
Larsen, A. B.	- Maskinarbejder L.	mg 6.89
Markussen, P.	afd. cand. jur. M.	mg ÷ 6.31
Mogensen, E. M.	afd. Bankassistent M.	mg 7.01
Nielsen, H.	Hr. Bryggeriarbejder N.	ug ÷ 7.51
Olsen, J. C. F. J.	- Marineingeniør O.	g × 5.87
Petersen, B. H.	- Kommuelærer P.	mg 6.93
Rasmussen, A. R.	- Overpakkemester R.	mg ÷ 6.00
Rasmussen, N. O.	- Prokurist R.	mg 7.15
Reiter*), A. Aa. E. H.	- Gymnastikdirektør R.	mg ÷ 6.32
Schjørring, J. Th.	- Kaptajn S.	mg × 7.17
Serup, A.	- Direktør S.	mg × 7.45
Snog-Kjær, E.	- Ingeniør S.-K.	mg × 7.35
Thiim, G. G. L.	- Overbetjent Th.	g × 5.56
Weile, B. N.	- Kommuelærer W.	ug ÷ 7.51
Werge, A. D.	- Ingeniør W.	mg × 7.24
Wilstrup, P. D.	- Montør W.	mg 6.95

Realeksamen.

	Søn af:	Eksamens- resultat:
Bartholdy, Sv.	Hr. Tømrermester B.	mg 6.82
Carlsen, H. G. F.	- Grosserer C.	g × 5.68
Christensen, H. Kj.	afd. Maler C.	mg ÷ 6.42
Fischer, Sv. Aa. C.	Hr. Gas- og Vandmester F.	mg ÷ 6.25
Haag, A. O. G.	- Klaverstemmer H.	mg ÷ 6.10
Hafstrøm, A. S. V.	- Restavrator H.	g × 5.54

*) Sygeeksamen i September.

	Søn af:	Eksamens-	resultat:
<i>Helweg-Larsen, K. F.</i>	- Provst H.-L.	g	5.14
<i>Johansen, K. N.</i>	- Grosserer J.	mg	7.13
<i>Larsen, E. J.</i>	- Grosserer L.	g ×	5.39
<i>Lund, P.</i>	- Revisor L.	g	5.20
<i>Nielsen, K. O.</i>	- Prokurist N.	mg ×	7.25
<i>Nielsen, R.</i>	- Konditor N.	mg ÷	6.58
<i>Politopoulos, N. P.</i>	- Fabrikant P.	mg ÷	6.29
<i>Rinding, G. F.</i>	- Typograf R.	mg	6.89
<i>Robdrup, H.</i>	- Kommunalærer R.	mg ÷	6.18
<i>Sørensen, B. H.</i>	- Handelsrejsende S.	g ×	5.67

Den Moltkeske Udmærkelsespræmie, der foruden Flid og godt Forhold under Skolegangen kræver ug ÷ som Hovedkarakter ved Studentereksamen eller Realeksamen, uddeltes i H .t. ovenstaaende Resultater til Studenterne *Axel Andersen, Ole Frederiksen, Svend Hansen, Hilmer Nielsen* og *Bengt Weile*.

Mellemskoleeksamen bestodes af 51 Elever.

Skolens Lærere og Lærerinder.

- Fru *Andersen, A.*, Adjunkt (Lærerinde ved Skolen siden 1911), Engelsk i III. G. s., II. G. s., II. G. m., I. M. B.
- Hr. *Andreassen, Ø.*, cand. mag. (Lærer ved Skolen siden 1929), Latin i III. G. s., II. G. s., I. G. s.
- Hr. *Balslev, R. L.*, Adjunkt (1926), Engelsk i I. G. s., I. G. m., R., II. M. A., Historie i III. G. s/m., R. Klasselærer.
- Hr. *Bang, Aa.*, Afgangseksamen fra Musikkonservatoriet (1924), Sang i III. G. s/m., II. G. s/m., I. G. s/m., III. M. A. og B., II. M. A. og B., I. M. A. og B.
- Hr. *Berg, Th.*, Lektor (1920), Tysk i III. G. s., II. G. s., IV. M. B., II. M. B., Oldtidskundskab i III. G. s/m., II. G. s/m., I. G. s/m., Historie i II. M. B. Klasselærer.
- Hr. *Brændegaard, J.*, Adjunkt (1927), Naturhistorie i IV. M. A. og B., III. M. A., II. M. A., I. M. A. og B., Naturfag i III. G. s., III. G. m., Naturlære i IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. A., I. M. A. Klasselærer.
- Fru *Bøgh-Hansen, A.*, eks. Faglærerinde (1914), Historie i IV. M. A. og B., Geografi i I. M. A. og B.
- Hr. *Bøgh-Hansen, G.*, Adjunkt (1914), Dansk i III. G. s/m., I. G. s., III. M. B., II. M. A. og B. Klasselærer. Bibliotekar ved Efterslægtsselskabets Bogsamling.
- Frk. *Eibye, F.*, eks. Lærerinde (1902), Religion i IV. M. A., III. M. A. og B., II. M. A. og B., I. M. A., Dansk i IV. M. A., III. M. A., I. M. A., Skrivning i IV. M. A. og B., III. M. A., I. M. A.
- Hr. *Jacobsen, P.*, Inspektør ved Skolen (1885), Tysk i R., IV. M. A., III. M. A. og B., II. M. A., Skrivning i I. M. B.
- Hr. *Jensen, G.*, cand. phil. (1914), Fransk i R., Latin i IV. M. A. og B., Historie i III. M. A. og B., II. M. A., I. M. A. og B., Regning i I. M. A. Klasselærer. Har Tilsyn paa Legepladsen.
- Hr. *Krogsgaard, A. M. R.*, Lektor (1920), Geografi i R., IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. A. og B., Naturfag i II. G. s., II. G. m., I. G. s., I. G. m. Klasselærer.
- Hr. *Lund, H.*, Lektor (1894), Fransk i III. G. s/m., II. G. s/m., I. G. s/m. Klasselærer.
- Hr. *Madsen, L. P.*, Adjunkt (1925), Matematik i III. G. m., II. G. m., IV. M. A., II. M. A., Regning i IV. M. A., II. M. A. Klasse­lærer. Har Tilsyn i Bygningerne.
- Hr. *Norbøll, K. W.*, Adjunkt (1927), Naturlære i III. G. m., II. G. m., I. G. m.

- Hr. *Olsen, J. P.*, Adjunkt (1929), Religion i III. G. s/m., II. G. s/m., I. G. s/m., R., IV. M. B., I. M. B., Dansk i II. G. s/m., Regning i I. M. B., Skrivning i III. M. B., II. M. A. og B. Klasse-lærer.
- Hr. *Rasmussen, Kr.*, eks. Lærer (1919), Matematik og Regning i III. M. A. og B., Gymnastik i II. G. s/m., III. M. A. og B. Klasse-lærer.
- Hr. *Sarauw, C.*, eks. Tegnelærer (1928), Tegning i IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. A. og B., I. M. A. og B.
- Hr. *Simonsen, C.*, eks. Lærer (1919), Naturlære i R., II. M. B., I. M. B., Matematik og Regning i IV. M. B., Gymnastik i I. G. s/m., R., II. M. A. og B. Klasselærer.
- Hr. *Stærmosen, V.*, Adjunkt (1929), Dansk i I. G. m., R., IV. M. B., I. M. B., Tysk i I. G. s.
- Hr. *Winding, P.**) Adjunkt (1930), Matematik i III. G. s., II. G. s., I. G. s., I. G. m., R., II. M. B., Regning i R., II. M. B.
- Hr. *Winther Petersen, A.*, eks. Lærer (1924), Naturhistorie i R., III. M. B., II. M. B., Gymnastik i III. G. s/m., IV. M. A. og B., I. M. A. og B. Klasselærer.
- Frk. *Wøldike, G.*, Adjunkt (1900), Engelsk i III. G. m., IV. M. A. og B., III. M. A. og B., II. M. B., I. M. A.
- Rektor* (1908), Historie i II. G. s/m., I. G. s/m.

Skolens Læge er Hr. Kommunelæge *A. Friedlænder*.

Den 1. December frattraadte Lektor H. C. Hansen efter en lang Sygdomsperiode sin Virksomhed her ved Skolen, hvor han har været ansat siden 1919. Med stor Energi og Pligtfølelse har Lektor Hansen søgt at overvinde de Hindringer, hans haardnakkede Sygdom lagde i Vejen for hans Gerning; det var os alle en Sorg, at han omsider maatte give op. Omhyggelig og samvittighedsfuld til det yderste var Lektor Hansen en udmærket Støtte for Skolen. Vi takker ham for de 10 Aar, han har arbejdet imellem os.

Atter i Aar skal vi tage Afsked med en af Lærerne af den gamle Kreds, den Kreds, som allerede længe havde virket ved Skolen, da denne i 1913 flyttedes fra sit gamle Hjem paa Østergade ud til sin nuværende Bolig. Med dette Skoleaars Udgang træder Lektor Hol-

*) Hr. cand. mag. *P. Winding* blev d. 1. Jan. 1930 konstitueret som Adjunkt ved Skolen og overtog fra dette Tidspunkt de Lektor *H. C. Hansen* tildelte Timer. Disse er i Efteraaret under Lektor *Hansens* Sygdom blevne besørgede først af Hr. cand. mag. *Møller Nielsen* og derefter af Hr. stud. mag. *J. Hansen*.

ger Lund tilbage fra sin Lærergerning. — Lektor Lunds særprægede Personlighed, hans hurtige og klare Blik baade for Værdier og Skavanker, hans Evne til ved en kort og rammende Bemærkning at komme ikke mindst disse sidste tillivs, har i Forbindelse med hans støtte og sikre Arbejdsmaade gjort ham til en særdeles værdifuld Medarbejder i Skolens Tjeneste og til en skattet Kollega i Lærernes Kreds. Skolen bringer Lektor Lund sin Tak for de mange svundne Aar.

Ogsaa cand. mag Ø. Andreasen, der i et Aar har virket som Timelærer ved Skolen, forlader os ved Skoleaarets Udgang. Vi takker Hr. Andreasen for hans grundige og dygtige Arbejde.

IN MEMORIAM.

Da dette Skoleprogram laa rede til Færdigtrykning, kom et alvorligt Sørgebudskab til vor Skole. Den 10. Maj døde Adjunkt L. P. Madsen efter faa Dages heftig Sygdom.

Det er et stort Tab, vor Skole her lider, og en inderlig Sorg for os alle. Adjunkt Madsens Lærergerning hos os blev ret kort, kun fem Aar. Men han vandt straks en god og sikker Plads i vore Rækker. Han var en Mand af en ualmindelig retsindig Tankegang; dertil god, hjælpsom og omhyggelig, nidkær og dygtig i sin Lærergerning baade i og udenfor Timen. — Hengivenhed og Tak vil være knyttet til hans Minde.

Ogsaa en af vore Elever har vi haft den Sorg at miste, en god og flink ung Mand, *Bernhard Elmark* af III. Gymnasieklasse. Efter over et Aars alvorlig Sygdom kaldtes han bort d. 12. April d. A. Hans Lærere og hans Kammerater mindes ham med Kærlighed.

Aarets Arbejde.

I. Mellemskoleklasse A. og B.

Religion. Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen er benyttet til Repetition af Det gamle Testamente. Endvidere er Bogen benyttet sammen med Det nye Testamente til at læse Afsnittet fra Jesu Fødsel til Aposteludsendelsen. De 10 Bud, 1. Trosartikel og nogle Salmer er lært.

Dansk. Agerskov og Rørdams Læsebog for I. Mellemskoleklasse er benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. A.-Klassen: Efter Flora Eibye: Grundrids af Dansk Grammatik er lært: Fra „Sproget“ til Pronominer. Stil er skrevet hver Uge, skiftevis Diktat og Genfortælling, B.-Klassen: Grammatik gennemgaaet mundtligt. Stil hver Uge (Diktat og Genfortælling).

Engelsk: Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog med nogle Udeladelser. Bredsdorff: Engelsk Lærebog II, S. 1—31 med Udeladelse af Versene. Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik til Pronominer.

Historie. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I: Oldtiden og Middelalderen til Norden i den hedenske Tid.

Geografi. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I, S. 1—68.

Naturhistorie. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen II: Encellede Dyr, Polyptyd, Pighude, Bløddyr, Leddyr. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I.

Naturlære. Sundorps Fysik for Mellemskolen I: Mekanisk Fysik I (÷ Tryk i Vædsker). Varmelære.

Regning. Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog I. Jævnlig Hjemmeregning.

Skrivning. A.-Klassen: Herman Larsens System er benyttet. Hver Time er begyndt med Taktskrivning. Alfabetets smaa og store Bogstavers Form er gennemgaaet og indøvet, først hvert for sig, saa sammensat i Ord og saa i korte Sætninger. B.-Klassen: Overintendant Jørgensens 7. og 8. Hæfte.

Tegning. Mønstertegning. Tegning efter fritstaaende Modeller. Vandfarver og farvede Blyanter er anvendt.

II. Mellemskoleklasse A. og B.

Religion. Efter Det nye Testamente og Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen er læst: Fra Aposteludsendelsen til Ved Pinsetid. 2. Trosartikel og nogle Salmer er lært.

Dansk. Agerskov og Rørdam: Læsebog for Mellemskolen II er benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Analyse. Grammatik efter Ledetraad i dansk Sproglære. En Stil hver 14. Dag.

Engelsk. Bredsdorff: Engelsk Lærebog II, A.-Klassen: S. 31, 32, 33—38, 40—53, 56—59, 60—69, 71—75, B.-Klassen: Fra Stk. 40 og Bogen ud med Udeladelse af Versene. Lund-Bredsdorffs Grammatik: Pronominer og Verber. P. Jacobsens Stiløvelser, Stk. 1—90. Ekstemporal efter Fairy Tales from India.

Tysk. Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere, S. 1—114.

Historie. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I: Fra Norden i den hedenske Tid og Bogen ud.

Geografi. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I og II: Fra Donaulandene og Europa ud samt Afrika.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen I: Klatrefugle, Hønsfugle, Løbefugle, Vade- og Svømmefugle; Krybdyr, Padder og Fiske. Balslev og Simonsens Botanik for Mellemskolen II. Bestemmelsesøvelser efter Lille Flora.

Naturlære. Sundorphs Fysik for Mellemskolen I: Tryk i Vædsker, Magnetisme og Elektricitet.

Regning og Matematik. Jul. Petersen (ved C. Hansen): Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen, §§ 1—70. Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog II. Skriftlige Hjemmeopgaver ca. 3 Gange om Maaneden.

Skrivning. Tretræksøvelser, Taktskrivning, Indøvelse af hyppigt forekommende Bogstavkombinationer, Afskrift.

Tegning. Mønstertegning. Tegning efter fritstaaende Modeller. Vandfarver og farvede Blyanter er anvendt.

III. Mellemskoleklasse A. og B.

Religion. Efter Det nye Testamente og Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen er læst: Apostlenes Gerninger og Kirkens Historie i store Træk. 3. Trosartikel og nogle Salmer er lært.

Dansk med Svensk. Agerskov og Rørdams Læsebog for III. Mellemskoleklasse er benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Analyse fra S. 224. Enkelte Digte er lært udenad. Grammatik er i A.-Klassen repeteret efter Flora Eibye: Grundrids af Dansk Grammatik, i B.-Klassen lært efter Ledetraad i dansk Sproglære. I A.-Klassen er læst H. P. Holst: Den lille Hornblæser. — Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker, ca. 30 Sider. Stil hver 14. Dag, skiftevis Genfortælling og Fristil.

Engelsk. Bredsdorff: Engelsk Lærebog III med Stiløvelser (2den

Udgave), S. 9—11, 13—26, 29—36, 40—59, 60—76. Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. P. Jacobsen: Engelske Stiløvelser for Realklassen, Nr. 90—180. 14 Hjemmestile, dels fra Stiløvelsen, dels fra Lærebogen, samt nogle Diktater. Ekstemporal: Wood: Stories of King Arthur's Knights I og II.

Tysk. Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere, S. 114—169, samme: Tysk for Mellemtrinnet, S. 1—50. Grammatik efter Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemskolen. Stiløvelse efter J. Kaper: Tyske Stiløvelser for Mellemskolen.

Historie. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II, forfra til Norden i Revolutions- og Napoleonstiden.

Geografi. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II: Jordan som Himmellegeme, Asien, Australien, Amerika og Verdenshavene.

Naturhistorie. Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for Mellemskolen II: Leddyr, Orme, Bløddyr. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen III. Bestemmelsesøvelser efter Rasmussen og Simonsen: Lille Flora.

Naturlære. Sundorph: Kemi for Mellemskolen. Rasmussen og Simonsen: Organisk Kemi.

Regning og Matematik. Pihl og Ring: Regnebog for Mellemskolen III. Jul. Petersen: Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen: § 65 til § 101. Hjemmeregning ca. 3 Gange maanedlig.

Skrivning. Herman Larsens System er benyttet. Hver Time er begyndt med Taktskrivning, hvorefter Afskrift har fundet Sted. Der er først lagt Vægt paa at gøre Skriften nøgagtig og tydelig — senere hurtig.

Tegning. Mønstertegning. Tegning efter fritstaaende Modeller. Vandfarver og farvede Blyanter er anvendt.

IV. Mellemskoleklasse A. og B.

Religion. Efter Det nye Testamente er læst: Jakobs Brev; endvidere er Palæstina gennemgaaet efter Skovgaard-Petersens Bøger. Enkelte Salmer er lært, og Sakramenterne er gennemgaaet.

Dansk med Svensk. Lange: *Danske Læsestykker* for IV. Mellemskoleklasse er benyttet til Oplæsning og Genfortælling. Endvidere er læst Oehlenschlägers Hakon Jarl hin Rige og Blichers Røverstuen. Grammatik og Analyse er vedligeholdt for Stilenes Skyld, af hvilke der hver fjortende Dag er skrevet skiftevis Genfortælling og Fristil. — *Svensk* efter Falbe-Hansen og Kellers Svenske Læsestykker, ca. 25 Sider.

Til Eksamen opgives: Oehlenschläger: Hakon Jarl hin Rige. Bli-

cher : Røverstuen. Langes Læsestykker : A.-Klassen : S. 7—45, 55—75, 87—110, 124—140,, 145—157, 159—162, 165—178 ; B.-Klassen : S. 7—27, 31—35, 40—54, 62—75, 97—103, 124—159, 165—179. — Svensk : A.-Klassen : S. 14—19, 28—50, 79—83 ; B.-Klassen : S. 26—37, 47—56, 69—73.

Engelsk. Bredsdorff : Engelsk Lærebog III, S. 77—83, 85—100, 102—108, 108—115, 115—117, 119—122 (125—128), 128—135. Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik. P. Jacobsen : Engelske Stiløvelser for Mellemskolen, Stk. 181—270. World Library for Children Nr. 2 og 14 (Ekstemporal).

Til Eksamen opgives : Det fra Lærebogen opgivne Pensum med Undtagelse af S. 125—128.

Tysk. Ingerslev og Vibæk : Tysk for Melletrinnet, A.-Klassen : S. 54—64, 68—75, 123—165 ; B.-Klassen : S. 50—64, 123—165 med tilsvarende danske Stykker. Begge Klasser : Grammatik efter Vibæk : Tysk Sproglære for Mellemskolen. Hjemmelæsning og Ekstemporal efter Kaper og Rodhe : Auf rauhen Pfaden. A.-Klassen : Stiløvelse efter J. Kaper : Tyske Stiløvelser for Mellemskolen.

Til Eksamen opgives : Tysk for Melletrinnet, S. 123—165.

Latin. Kr. Mikkelsen : Latinsk Læsebog for Mellemskolen, 1. Afdeling og af 2. Afdeling Kap. I—XXXIII. Grammatik efter det grammatiske Tillæg i samme Bog.

Til Eksamen opgives : 2. Afdeling, Kap. I—XXXIII.

Historie. Henrik Madsen : Verdenshistorie for Mellemskolen IV : Fra Revolutionen til Nutiden.

Geografi. C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen II : Danmark, Island, Norge, Sverrig og Nordamerika.

Naturhistorie. Balslev og Andersen : Zoologi for Mellemskolen : Pighude, Polyptyd, Encellede Dyr og Mennesket med Sundheds-lære. Balslev og Simonsen : Botanik IV (÷ Søers, Heders, Klitters og dyrket Jords Plantesaafund). Rasmussen og Simonsen : Organisk Kemi (÷ Brænd- og Belysningsstoffer). Rasmussen og Simonsen : Lille Flora (Bestemmelsesøvelser).

Naturlære. Sundorph : Fysik for Mellemskolen II.

Regning og Matematik. Jul. Petersen (ved C. Hansen) : Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen, Kap. 11—12. Det øvrige repeteret. Sammes Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen, Kap. 8—13. Det øvrige repeteret. Friis-Petersen og Jessen : Mellemskolens ny Regnebog IV. Et Sæt Hjemmeopgaver ugentlig.

Skrivning. Herman Larsens System er benyttet. Hver Time er begyndt med Taktskrivning ; hyppigt forekommende Bogstavkombinationer er indøvet og Afskrift efter Bog har fundet Sted.

Tegning. Mønstertegning. Tegning efter fritstaaende Modeller. Vandfarver og farvede Blyanter er anvendt.

Realklassen.

Religion. De vigtigste fremmede Religioner. Kristendommens ældste Historie.

Dansk. Folkeviser efter Olrik og Falbe-Hansens Udgave. Holberg: Erasmus Montanus. Ewald: Fiskerne. Digte af Chr. Winther. Fortællinger af Schandorph, Bauditz og Pontoppidan. Grammatik dels mundtligt gennemgaaet, dels efter Bæk: 50 Paragraffer. Analyse efter Langes Øvelsesstykker. En Stil hver 14. Dag.

Til Eksamen opgives: Folkeviser: Havbor og Signild, Harpens Kraft, Elverskud, Germand Gladensvend, Dronning Dagmars Bryllup, Dronning Dagmars Død, Kongemordet i Finderup, Ebbe Skammeløen, Lave og Jon. Holberg: Erasmus Montanus. Chr. Winther: Henrik og Else, Vaabendragerens Ed. Schandorph: Juleaften i Hønhuset. Bauditz: Junisol. Pontoppidan: Ørneflugt.

Engelsk. Bøholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Realklassen, S. 18—44, 77—109. Ekstemporal efter Læsebogen og The Kipling Reader. Grammatik efter Lund-Bredsdorff. Stiløvelse efter Ad. Hansen. En ugentlig Stil (Oversættelse).

Til Eksamen opgives: Bøholm og Madsen: S. 18—44, 77—109.

Tysk. Ingerslev og Vibæk: Tysk for Realklassen og lignende Trin (Udg. 1925), S. 1—53, 95—104. Vibæk: Tysk Sproglære for Mellemkolen. Hjemmelæsning og Ekstemporal efter Kaper og Rodhe: Auf rauhen Pfaden. Stiløvelse efter J. Kaper: Tyske Stiløvelser for Mellemkolen.

Til Eksamen opgives: Tysk for Realklassen, S. 1—53, 95—104.

Fransk. N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann: Fransk Begynderbog, S. 2—85.

Til Eksamen opgives: N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann: Fransk Begynderbog, I. Del: Stk. 11—14, 16—21, 23—26, 28—33, 36—43, 45, og II. Del: S. 55—85.

Historie. P. Munch: Revolutionen og Napoleon. H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen.

Geografi. Andersen og Vahl: De Forenede Stater. Krogsgaard: Bebyggelsen i U.S.A. (Manuskript). C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen I, fra Rusland til England (med Tilføjelser).

Naturhistorie. Balslev og Andersen: Zoologi for Realklassen. Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen.

Naturlære. Rasmussen og Simonsen: Varmelære for Realklassen.

Fischer og Simonsen : Elektricitetslære for Realklassen. 6 Elevøvelser i Varmelæren, ellers Demonstration.

Regning og Matematik. Jessen og Smith : Matematik og Regning for Realklassen. Friis-Petersen og Jessen : Realklassens Regnebog. 1 Sæt Hjemmeopgaver ugentlig.

I. Gymnasieklasse.

Nysproglig Afdeling.

Religion. Markus-Evangeliet. Hellenismen og Kristendommens ældste Historie. Foredrag af Eleverne (selvvalgte Emner).

Dansk med Svensk og Oldnordisk. Mortensens Litteraturhistorie til Romantikken. Tilsvarende Stykker af Agerskov og Rørdam : Dansk Litteratur I. Sig. Müller : Nordisk Mytologi. Af Hovedværker er læst : Erasmus Montanus, Kærlighed uden Strømper, En dansk Students Eventyr. I Aarets Løb er skrevet 14 Stile.

Engelsk. Jespersen : The British Reader, S. 3—65, 71—75, 168—187. The Kipling Reader, S. 88—109, 144—162. Reed : The Fifth Form at St. Dominic's. Hugh Conway : Called Bach (Maanedslæsning). Helweg-Møller : Modern Prose, S. 3—18, 48—56, 62—95. Afsnit af Alf Brahde : The Conversation Reader. Ad. Hansen : Engelske Stiløvelser for Gymnasiet, Stk. 1—60. Grammatik efter Lund-Bredsdorff og V. Stigaards Repetitionskursus. 1 ugentlig Stil (Oversættelse).

Tysk. Schiller : Maria Stuart. Paul Heyse : L'Arrabiata. Keller : Die arme Baronin. Vibæk og Kramer : Deutsche Umgangssprache, S. 7—44 (med nogle faa Forbigaaelser). Stiløvelse paa Skolen og hjemme efter Reinckes Tyske Stiløvelser I. Grammatik efter Kapers Kortfattet tysk Sproglære. 1 Stil om Ugen, mest Oversættelse.

Fransk. N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann : Fransk Begynderbog, S. 1—111.

Latin. Cæsar : Den galliske Krig (Gertz), I. og V. Bog. Cortsen : Latinsk Læsebog II, S. 1—17 (Cicero : Sex. Roscius). Grammatik efter Mikkelsens Læsebog og Vald. Nielsens lille Syntaks.

Oldtidskundskab. Homers Iliade og Odyssee i Udvalgte. Østergaard. Iliade : I, VI, IX (V. 89—161), XXIV, Odyssee : VI, IX, XI, XXIII. Sechers Mytologi, Sechers Kunsthistorie, S. 1—31, Vald. Nielsens Litteraturhistorie, S. 1—16.

Historie. Oldtiden efter Ræders, Middelalderen efter Schjøth og Langes Lærebøger (Dansk Udg.).

Naturfag. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr : Geologi I og II.

Matematik. Jessen og Smith : Matematik og Regning for Realklas-

sen, med Undtagelse af Afsnittene om simpel og sammensat Rentesregning samt Rækker.

I. Gymnasieklasse.

Matematisk Afdeling.

Religion.	}	Som den nysproglige Afdeling.
Fransk.		
Oldtidskundskab.		
Historie.		

Dansk med Svensk og Oldnordisk. Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur I, S. 12—15, 104—111, 113—116, 120—121, 182—183, 205—215, 234—247, 251—255, 261, 266—268, 272—280, 294—296, 307—308, 317—322, 336—337, 340—342, 353—368. Litterære Hovedværker og Litteraturhistorie og Nordisk Mytologi som den nysproglige Afd. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, S. 1—8. Svensk efter Agerskov og Nørregårds Læsebog for Gymnasiet, S. 5—38, 52—74. Stil hver 3. Uge.

Engelsk. Helweg-Møller: Modern Prose, S. 3—18, 40—56, 62—82. The Kipling Reader, S. 88—109, 144—162. Enkelte Digte efter Stead: Poets Nr. 49. Grammatik efter Lund-Bredsdorff. Stiløvelse efter Ad. Hansen.

Naturfag. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi I og II.

Naturlære. Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet: Forfra til Kulstof. Desuden Silicium og Tin. Sundorph: Lyslære. Sundorph: Varmelære.

Matematik. Jul. Petersen (ved C. Hansen): Aritmetik og Algebra, samme: Lærebog i Plangeometri for Gymnasiet (begge med enkelte Forbigaaelser), samme: Indledning til Trigonometrien. 1 Sæt Hjemmeopgaver ugentlig.

II. Gymnasieklasse.

Nysproglig Afdeling.

Religion. Lucas-Evangeliet. Epiktet. Hellenismen og Kristendommens ældste Historie. Foredrag af Eleverne.

Dansk med Svensk og Oldnordisk. Mortensens Litteraturhistorie fra Oehlenschläger til Paludan-Müller. Tilsvarende Stykker af Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur II. Nogle Hovedværker. Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, ca. 15 Sider. Bertelsens Sproghistorie til Den nyere Tid. Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, ca. 40 Sider. Stil hver 3. Uge.

Engelsk. Selections from Macauley (Arnold's Prose Books). Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson). Ruskin: The

Crown of Wild Olive (War). The Kipling Reader, S. 20—58. Klapperich: Englisches Lese- und Realienbuch, S. 98—104, 221—237. Shakespeare: Julius Cæsar. En Del Digte efter Stead's Poets Nr. 54. Tennyson: Morte d'Arthur og The Lady of Shalott. Byron: The Prisoner of Chillon. Hjemmelæsning: Kipling: The Light that failed. Western: English Institutions. Litteraturhistorie efter Manuskrift. Thaning og Valentiner: English Grammar. Ad. Hansen: Stiløvelser for Gymnasiet. Stil hver Uge.

Tysk. Lessing: Minna v. Barnhelm. Sudermann: Frau Sorge. Kap. I—XIV. Vibæk og Kramer: Deutsche Umgangssprache, S. 45—80. Østergaard: Tyske Digte, S. 1—70. Reincke: Tyske Stiløvelser. Kapers Grammatik. Stil hver Uge.

Fransk. Nyere franske Forfattere i Udvalg ved Høpfner og Bovie, S. 1—141. Hector Malot: Sans Famille, S. 1—90. N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser, S. 5—45. Henrik Madsen: Fransk Grammatik for Gymnasiet.

Latin. Cicero: 1. og 3. Tale mod Catilina (Cortsen II, S. 18—40). Ovid (Thomsens Udvalg): Nr. 5 (I Cirkus med den Elskede), 7—9 (Verdensaldrene. Syndfloden. Deucalion og Pyrrhus. Europa), 11 (Pyramus og Thisbe), 17 (Selvbiografien). Sallust: Catilina, Kap. 5—36, 3. Grammatik efter Mikkelsens Lærebog og Niensens lille Syntaks.

Oldtidskundskab. Herodots I Bog (Kong Krøsus). Platon: Apologi. Sofokles: Kong Ødipus. Vald. Niensens Litteraturhistorie. Sechers Kunsthistorie, S. 23—47. Sechers Mytologi. Luckenbach I.

Historie. Verdenshistorien 1500—1815 efter Schjøth og Langes Lærebøger (Dansk Udg.). Nordens Historie efter Ottosens Lærebog.

Naturfag. Stockmarr: Biologi, Aug. Krogh: Menneskets Fysiologi.

Matematik. Jul. Petersen: Geometri for Gymnasiet (med Undertagelse af Afsnittene om Cirkelns Periferi og Areal).

II. Gymnasieklasse.

Matematisk Afdeling.

Religion.

Dansk.

Fransk.

Oldtidskundskab.

Historie.

} *Som den nysproglige Afdeling.*

Engelsk. Anderssen og Eitrem: Et Udvalg av engelske Klassikere, S. 71—98, 119—144. En Del Digte efter The Penny Poets Nr. 54.

Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik. Ad. Hansen : Engelske Stiløvelser.

Naturfag. Simonsen : Biologi. Aug. Krogh : Menneskets Fysiologi.

Naturlære. Jul. Petersen : Kemi for Gymnasiet : Fra Kulstof til Nikkel. Desuden Normalrumfang. Massevirkningsloven og Osmotisk Tryk. Barmwater : Astronomi med Benyttelse af Skriv- og Rejsekalender. Th. Sundorph : Mekanisk Fysik, 1. og 6. Afsnit.

Matematik. Pihl og Sig. Kristensen : Matematik II med Undtagelse af Integralregning. C. Hansen : Stereometri, Kap. 1, 2, 3 og 6. Et Sæt Hjemmeopgaver og et Sæt Skoleopgaver ugentlig.

III. Gymnasieklasse.

Nysproglig Afdeling.

Religion. De fremmede Religioner. Epiktet. Hellenismen og Kristendommen.

Dansk med Svensk og Oldnordisk. Mortensens Litteraturhistorie fra Paludan-Müller, repeteret fra Holberg. Tilsvarende Stykker af Agerskov og Rørdam : Dansk Litteratur. De til Eksamen opgivne Værker repeteret. Af Hovedværker er læst : J. P. Jacobsen : Mogens, Fru Fønss. Henrik Ibsen : Et Dukkehjem. — Oldnordisk og Svensk : Eksamenspensum repeteret. — Sproghistorie : Bertelsens Bog fra Den nyere Tid, repeteret ca. 30 Sider. En Stil hver 3. Uge.

Til Eksamen opgives : Mortensen : Dansk Litteraturhistorie fra Holberg. Agerskov og Rørdam : Dansk Litteratur I, S. 205—215, 234—242, 294—296, 307—308, 353—368 ; II, S. 11—12, 17—19, 41—44, 94—99, 122—125, 209—210, 213—218, 226—229, 248—249, 273—277, 299—305, 434—436, 464—466, 524—527, 603—610. Hovedværker : Erasmus Montanus, Aladdin, En Sjæl efter Døden, Mogens, Fru Fønss. — Bertelsen : Oldnordisk Læsebog, S. 13—21, 38—47. — Bertelsen : Dansk Sproghistorie, S. 9—11, 27—31, 34—41, 78—82, 86—89, 106—108. — Agerskov og Nørregård : Svensk Læsebog, S. 11—38, 77—85, 136—138, 142—145, 149—154.

Engelsk. Læssøe Müller og Ingemann Ottosen : Engelske Talere, S. 12—29, 45—72, 99—120. Galsworthy : The Mob. Longfellow : Evangeline. Hjemmelæsning : Kipling : The Light that failed. Bube : The Story of English Literature. Western : English Institutions. Thaning og Valentiner : English Grammar. Ad. Hansen : Engelske Stiløvelser for Gymnasiet. Stil hver Uge.

Til Eksamen opgives : Læssøe Müller og Ingemann Ottosen : Engelske Talere, S. 99—120. Selections from Macaulay (Arnold's Prose Books), S. 27—38. Dickens : David Copperfield's Boyhood

(Nelson), S. 11—29. The Kipling Reader, S. 20—36. Ruskin, War (The Crown of Wild Olive), S. 144—171. Longfellow: Evangeline, I, II, III. Byron: The Prisoner of Chillon. Shakespeare: Julius Cæsar, Act I.

Tysk. Goethes Faust I (Østergaards Udg.). Sudermann: Frau Sorge, Kap. XV—ud. H. Kleist: Michael Kohlhaas (Wiesb. Volksb.). Østergaard: Tyske Digte, S. 70—ud. Som Maanedslæsning: Hermann Hesse: Knulp. Vibæk og Kramer: Deutsche Umgangssprache, S. 45—80, 89—106. Kapers Grammatik. Reinckes Stiløvelser II. Brask: Deutsche Literaturgeschichte: Fra Klopstock—ud. 3 Stile hver 14. Dag.

Til Eksamen opgives: Lessing: Minna v. Barnhelm I—II. Goethe: Faust I (Østergaards Udg.), S. 29—34, 49—63, 148—158. Østergaard: Tyske Digte, S. 41—53, 79—83, 100—118. Kleist: Michael Kohlhaas: Forfra — 10 Sider: Was hast du in der Tronkenburg gemacht?

Fransk. Histoire d'un Conscrit de 1813 par Erckmann-Chatrion, S. 1—162. Hector Malot: Sans Famille, S. 90—168. Moderne franske Forfattere ved Henrik Madsen, S. 1—84. N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser I, S. 45—75. Henrik Madsen: Fransk Grammatik for Gymnasiet.

Latin. Sallust: Catilina, Kap. 50—61. Gertz: Udv. af middelald. Forfattere, S. 11—18, 53—60. Grammatik efter Mikkelsens Læsebog og Vald. Nielsens lille Syntaks.

Til Eksamen opgives: Cæsars Gallerkrig V, 1—23. Cicero (Cortsen II), S. 30—40. Ovid (Thomsens Udvalg): Nr. 5, 11 og 17. Sallust: Catilina, Kap. 5—34. Gertz: Middelald. Forfattere, S. 11—18.

Oldtidkundskab. Sofokles: Antigone. Platon: Apologi, Sokrates i Fængselet og Sokrates' Død (ved Gertz). Vald. Nielsens Litteraturhistorie; Sechers Mytologi og Kunsthistorie. Luckenbach I. Eksamenspensum repeteret.

Til Eksamen opgives: Homers Iliade (i Udv. v. Østergaard): I, VI, IX (V. 89—161), XXIV (V. 469—595) og Odyssee: XI. Herodot I (Kong Krösus) v. Chr. Thomsen. Sofokles: Kong Ødipus (Th. Langes Overs.). Platon: Apologi. Vald. Nielsens Litteraturhistorie. Sechers Kunsthistorie, S. 1—47. Luckenbach I.

Historie. Verdenshistorien fra 1815 efter Schjøth og Langes Lærebog (Dansk Udg.). Nordens Historie fra 1814 efter Ottosens Lærebog. Samfundslære efter H. L. Møllers Lærebog.

Til Eksamen opgives: Ovennævnte Pensa samt Nordens Historie 1660—1700 efter Ottosen og Grækenlands Historie efter Ræders Lærebog (Dansk Udg.).

Naturfag. Stockmarr: Biologi: Formering og Forplantning, Organisation, Udvikling. Heegaard: Astronomiens Begyndelsesgrunde.

Til Eksamen opgives: Krogh: Menneskets Fysiologi. Stockmarr: Biologi.

Matematik. Efter Jul. Petersen (ved C. Hansen): Lærebog i Plangeometri for Gymnasiet og Realklassen er læst Afsnittet om grafisk Afbildning, udvidet ved Sammenligning med de første Afsnit af Jessen og Smith: Matematik og Regning for Realklassen. Af denne Bog er endvidere læst: Eksponentielle Ligninger og sammen-sat Renteregning. Det til Eksamen opgivne er repeteret.

Til Eksamen opgives: Efter Anordningen af 1. Dec. 1906, 12 A.: a) Aritmetik og Algebra, Stk. 1, 2, 7 og 8 samt Regning med Værdipapirer. b) Geometri, Stk. 1, 2 og 6.

III. Gymnasieklasse.

Matematisk Afdeling.

Religion.

Dansk.

Fransk.

Oldtidskundskab.

Historie.

} *Som den nysproglige Afdeling.*

Engelsk. Anderssen og Eitrem: Et Udvalg av engelske Klassikere, S. 1—24, 98—119. The Arnold Prose Books Nr. 9, S. 1—7, 15—31, 38—44. The Penny Poets Nr. 54: Nr. 16 (Hervé Riel), og Nr. 49: Nr. 8, 11, 16.

Til Eksamen opgives: Anderssen og Eitrem: Et Udvalg av engelske Klassikere, S. 82—96, 119—144. Macaulay (The Arnold Prose Books Nr. 9), S. 15—21, 38—44. The Penny Poets Nr. 49 og Nr. 54: Nr. 8, 11, 16.

Naturfag. Stockmarrs Biologi: Formering og Forplantning, Organisation og Udvikling. Andersen og Vahl: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande: Rusland, England.

Til Eksamen opgives: Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi I og II.

Naturlære. a. *Fysik med Astronomi.* Th. Sundorph: Mekanisk Fysik: Fra Bølgebevægelse og ud. Th. Sundorph: Elektricitetslære: Fra Elektrostatik og ud.

Til Eksamen opgives: Det af Undervisningsinspektionen forlangte Pensum. Desuden: Af Varmelære: Fordampning. Kogning. Luftarters og Dampes Forhold (Kinetisk Teori). Varmeledning. — Af Lyslære: Refleksion. Kuglespejle. Refraktion (den atmosfæriske

undtagen) og Linser. — Af Elektricitetslære: Elektriske Enheder. Termoelektricitet. Elektrisk Belysning. Elektriske Maskiner. Transformation. Elektrolyse, Dissociation og de mindste Kvanta. — Af Astronomi: Orientering paa Himmelen (Koordinatsystemer). — 15 Øvelser: 1) Varmefylde, 2) Isens Smeltevarme, 3) Bifilarpendul, 4) Lysets Brydning, 5) Volumetri (Ilt's Normalvægtfylde), 6) Christiansens Varmestøtte, 7) Petroleums Udvidelseskoefficient ved Pyknometer, 8) Luftens Normalvægtfylde ved Udkogning, 9) Spektroskopforsøg, 10) Optisk Gitter, 11) Maaling af stor Modstand, 12) Maaling af lille Modstand), 13) Vandlementers elektromotoriske Kraft ved Kompensationsapparat, 14) Ohms Lov, 15) Faradays elektrolytiske Love.

b. Kemi. Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet: Fra Jærn og ud.

Til Eksamen opgives: Ilt. Forbrænding. Ozon. Vand. Syrer, Baser og Salte. (Begge Afsnit af dette Navn). Den elektrolytiske Dissociationsteori. Brintoverilte. Kvælstof og dets Forbindelser. Fosfor. Arsen. Kulstof og dets Forbindelser. De alkaliske Jordarters Metaller. Jærn og Nikkel. Massevirkningsloven. Anvendelser af den elektrolytiske Dissociationsteori. Det periodiske System.

Matematik. Pihl og Sig. Kristensen: Matematik III. C. Hansen: Stereometri. Hele det matematiske Pensum er repeteret. Et Sæt Hjemmeopgaver og et Sæt Skoleopgaver hver Uge.

Til Eksamen opgives: Efter Anordningen af 1. Dec. 1906, 12 B.: 1) Aritmetik og Algebra: Stk. 10, 11, 12 og 13. 2) Plangeometri. 3) Stereometri: Stk. 5 og 6. 4) Analytisk Plangeometri: Parabel, Ellipse og Hyperbel. 5) Infinitesimalregning.

Sang.

Med Undtagelse af Realklassen og IV. Mellemskoleklasserne har alle Klasser deltaget i Sangundervisningen. En Række Melodier til Salmer, Fædrelandssange og historiske Sange er lærte, en Del to- og trestemmige Sange er indøvede, i Gymnasielklasserne er enkelte klassiske Duetter gennemgaaede.

Af teoretisk Stof er gennemgaaet Nodelæsning, Taktinddeling, Vokaludvikling, Træffeøvelser, Skalaer og Akkorder.

Endelig har der været nogle Timer for blandet Korsang.

Gymnastik (Legemsøvelser).

Undervisningen i Legemsøvelser omfatter i Vinterhalvaaret Gymnastik og mindre Boldspil i Salen, i Sommerhalvaaret Langbold og Haandbold i Skolegaarden og paa Banen ved Rosenørns Allé samt Øvelser i fri Idræt.

I Skøjtesæsonen øves Skøjteløb og Bandy paa Peblingesøen.

Den 27. Marts havde III. M. A. Gymnastikeksamen for Gymnastikinspektøren.

Aarets Idrætsresultater er følgende:

Fodbold. Skønt Skolen ingen Fodboldbane har og derfor maa træne frivilligt i dette Spil uden for Skoletiden, deltog vi i Gymnasieturneringen om „Efterslægtpokalen“, der er skænket Skolen af Efterslægtssamfundet.

Vi tabte vore 2 Kampe. Pokalen blev i Aar vundet af Lyngby Statsskole.

Haandbold. Med Svanholm Gymn., Grederiksberg Gymn., Johannesskolen, Vestre Borgerdydsskole, Sct. Jørgens Gymn., Roskilde Katedralskole, Øregaard Gymn. og Herlufsholms Skole er spillet 16 Kampe, hvoraf 12 vundne, 3 tabte og 1 uafgjort og scoret 155 Maal mod 72 Maal.

I Skolens egen Haandboldturnering vandt Realklassen Gymnasiepokalen og IV. M. A. Sølvskjoldet for eet Aar.

For nuværende og tidligere Elever har der i 4 af Vintermaanederne været Træning til „Old boys“ store Turnering under Gymnastiklærernes Ledelse paa Frederiksberg Slot. I Turneringen deltog vi med 1 Skolehold og 3 Hold „gamle“ Elever. I. Hold vandt Mester-rækken, II. Hold A. Rækken, og Skolen fik for 4. Gang i Træk det af Dansk Idræts Forbund udsatte Vandreskjold.

I „Skolernes 2. Haandboldturnering“ i Idrættshuset vandt vort Gymnasiehold sin Række i 3 Kampe (14 Maal mod 8 Maal), og Realholdet vandt sin Række i 2 Kampe (16 Maal mod 3 Maal).

Udvalgte Hold har besøgt Roskilde Katedralskole og Herlufsholm Kostskole og er begge Steder blevet modtaget paa det bedste.

Fri Idræt. 3 Gange egentlig i Sæsonen har der været frivillig Træning paa Stadion under Gymnastiklærernes Ledelse. Fra næste Skoleaar vil fri Idræt blive øvet af alle i Skoletiden, idet Banen ved Rosenørns Allé nu er indrettet dertil.

I „Akademisk Idrætsforening“s 9. københavnske Skoleidrætsstævne deltog vi og vandt til Ejendom Pokalen for yngste Gruppe.

I Marts Maaned er afholdt en Bordtennisturnering for Skolens Elever.

I det 11. danske Gymnastik- og Idrætsstævne af Skoledisciple i Sønderborg 16.—18. Maj 1930 deltager Skolen med begge I. G. som Gymnastikhold under Ledelse af Hr. Simonsen og med udvalgte Hold i Boldspil og Idræt — ialt ca. 50 Elever.

Den 11. November havde vi under Ledelse af et Udvalg af II. Gymnasielasse Skolebal i Studenterforeningen. Denne lille Fest benyttedes som Indledning til Skolens Højtideligholdelse af sin berømte Søn Adam Øhlenschlægers Halvandethundredaars Fødselsdag. Digteren hyldedes paa klingende Vers af en vore Dages Skolekammerat, og en gammel Balvise af ham selv fra hans egne unge Dage blev sunget med Begejstring.

Den 13. November havde Skolen sin egentlige Øhlenschlæger-Fest. Adjunkt *Bøgh-Hansen* holdt det foran meddelte Foredrag, og en af vore gamle Elever, Hr. Skuespiller *Per Knudtzon* glædede os ved Oplæsning af Øhlenschlægerske Digterværker.

Den 14. November var Fridag. Om Morgenen lagde Elever fra III. Gymnasielasse Kranse paa Øhlenschlægers Grav og paa Statuen foran Det kgl. Teater.

Den 9. Februar indviede vi en ny Fane ved en Sang- og Gymnastikfest, der havde fyldt Idrætshuset med en elskværdig Kreds af Forældre og andre Venner. Vor gamle Fane, der stammer fra Skolens ældste Dage, vil fremtidig kun blive brugt indendørs. Den nye Fane, der skal føres under aaben Himmel, bærer vort gamle Mærke paa Dannebrog's Grund. Samlede Aftenen før Mindedagen d. 10. Februar lod vi tillige Festen forme sig som en Mindefest for denne Dag og udtalte vor Glæde over, at første Gang vor nye Fane skulde føres frem, vilde det blive paa genvunden Grund, i Sønderborg, nemlig ved det store Idræts- og Gymnastikstævne der.

Den 10. Februar, Tiaarsdagen for Afstemningen i Nordslesvig, var Fridag.

Skolens Aarsdag, den 4. Marts, højtideligholdtes i Studenterforeningens Festsal. Talen, der er meddelt foran, holdtes af Dr. phil. *Vilh. la Cour*. Eleverne sang under Ledelse af Hr. *Aage Bang* Alfr. Ipsens og Chr. Barnekows Jubilæumskantate fra 1911, Sangen „Ja, vi elsker dette Landet“, hvorom Foredraget handlede, samt enkelte andre Sange.

I Dagene 8.—11. Marts opførte II. Gymnasielasserne under Hr. Adjunkt *Bøgh-Hansens* Ledelse „Charleys Tante“. Dekorationer, Belysning m. m. var Elevernes eget Arbejde.

Den 24. Marts overrakte det sejrende Studenterhold af gamle Elever ved Morgensangen den ved „Old boys“ ovenomtalte Turnering for 4. Gang vundne Sejrstrofæ og hyldedes af deres gamle Kammerater.

H. C. Andersen-Dagen d. 2. April var halv Fridag. De to øverste Klasser deltog i den af Det kgl. Teater afholdte Fest for Gymnasie-elever. I de øvrige Klasser blev de nærmestliggende Dansktimer viede Mindet.

Fra Udvalget for „Den sønderjydske Dag“ var med Skoledirektionens Tilladelse tilsendt en Opfordring til at yde Bistand udenfor Skoletiden paa Indsamlingsdagen d. 11. April. Den efterfulgtes af en Del af Eleverne.

I Lighed med tidligere Aar har Gymnasieklasserne haft Adgang til Observatoriet „Urania“. — III. G. nyspr. Afd. og begge II. G. har overværet Professor Aug. Kroghs dyrefysiologiske Demonstrationer. — Med III. G. mat.-naturv. Afd., begge II. G. og begge I. G. er foretaget dels geologiske, dels biologiske Udflugter. — Begge I. G. har under Vejledning af deres Faglærer besøgt mineralogisk Museum

Næste Aars Lærebøger.

(I III. og II. Gymnasieklasserne er kun anført de Bøger, der nyanskaffes.)

I. Mellemskoleklasse. Det nye Testamente (rev. Overs.), Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen, Den nye Salmebog, Kaper: Ny kort Lærebog. Agerskov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemskolen I; A.-Klassen desuden: Flora Eibye: Grundrids af Dansk Grammatik; B.-Klassen desuden: Ledetraad i dansk Sproglære. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog, Bredsdorff: Engelsk Lærebog II, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen, Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I, Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemskolen, Christensen og Krogsgaard: Atlas uden Navne I. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen II, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen I. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I. A.-Klassen: Pihl og Ring: Regnebog for Mellemskolen I, B.-Klassen: Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog I.

II. Mellemskoleklasse. Det nye Testamente (rev. Overs.), Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen, Den nye Salmebog, Luthers lille Katekismus. Agerskov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemskolen II; A.-Klassen desuden: Flora Eibye: Grundrids af dansk Grammatik; B.-Klassen desuden: Ledetraad i dansk Sproglære. Bredsdorff: Engelsk Lærebog II, The School and Scholar Series: Fairy Tales from India, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, P. Jacobsen: Engelske Stiløvelser. Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere med tilhørende Gloser og Øvelser. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I, Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I og II, Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemskolen, Christensen og Krogsgaard: Atlas uden Navne I og II. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemskolen I, Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen II, Rasmussen og Simonsen: Lille Flora. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I, samme: Kemi for Mellemskolen. Jul. Petersen (ved C. Hansen): Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen, Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog II.

III. Mellemskoleklasse. Det nye Testamente (rev. Overs.), Kappel Bøger: Barnets Bog til Religionstimen, Den nye Salmebog. Agerskov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemskolen II, Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker; af Dansk lærerforeningens Udg.: H. C. Andersen: Rejseskildringer, H. P. Holst: Den lille Hornblæser; Ledetraad i dansk Sproglære. Bredsdorff: Engelsk Lærebog III (med Stiløvelser, 2. Udg.), Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, P. Jacobsen: Engelske Stiløvelser for Mellemskolen, Gylden-dal: Engelsk-dansk og Dansk-engelsk Ordbog; A.-Klassen desuden: Wood: Wonders of the Round Table; B.-Klassen desuden: Wood: Tales of King Arthur's Knights I og II. Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere med tilhørende Gloser og Øvelser, samme: Tysk for Melletrinnet med tilhørende Gloser og Øvelser, Vibæk:

Tysk Sproglære for Mellemskolen ; A.-Klassen desuden : J. Kaper : Tyske Stiløvelser for Mellemskolen. Schmidt : Lærebog i Historie for Mellemskolen I og II, Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen II, Christensen og Krogsgaard : Atlas for Mellemskolen, Christensen og Krogsgaard : Atlas uden Navne I og II. Balslev og Andersen : Zoologi for Mellemskolen II. Balslev og Simonsen : Botanik for Mellemskolen III, Rasmussen og Simonsen : Lille Flora, Rasmussen og Simonsen : Organisk Kemi. Sundorph : Kemi for Mellemskolen, Rasmussen og Simonsen : Organisk Kemi. Jul. Petersen (ved C. Hansen) : Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen, samme : Lærebog i Aritmetik og Algebra for Mellemskolen, Friis-Petersen og Jessen : Mellemskolens ny Regnebog III.

IV. Mellemskoleklasse. Det nye Testamente (rev. Overs.), Den nye Salmebog. Lange : Danske Læsestykker for IV. Mellemskoleklasse, Falbe-Hansen og Keller : Svenske Læsestykker, Blicher : Røverstuen (Dansk-lærerforeningens Udg.) ; A.-Klassen desuden : Oehlenschläger : Hakon Jarl (Dansk-lærerforeningens Udg.) ; B.-Klassen desuden : Hertz : Sparekassen (Dansk-lærerforeningens Udg.). Ledetraad i dansk Sproglære. Bredsdorff : Engelsk Lærebog III (med Stiløvelser, 2. Udg.), Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik, World Library for Children Nr. 2 og 14 (Tolstoy og Chaucer), P. Jacobsen : Engelske Stiløvelser for Mellemskolen, Gyldendal : Engelsk-dansk og Dansk-engelsk Ordbog. Ingerslev og Vibæk : Tysk for Mellemskolen med tilhørende Gloser og Øvelser, Vibæk : Tysk Sproglære for Mellemskolen, J. Kaper : Tyske Stiløvelser for Mellemskolen, Kaper og Rodhe : Auf rauhen Pfaden, Gyldendal : Tysk-dansk Ordbog. Kr. Mikkelsen : Latinsk Læsebog for Mellemskolen. Henrik Madsen : Verdenshistorie for Mellemskolen III og IV, Aarstalsliste til Schmidts Lærebog i Historie for Mellemskolen. C. C. Christensen : Geografi for Mellemskolen II, Christensen og Krogsgaard : Atlas for Mellemskolen, Christensen og Krogsgaard : Atlas uden Navne I og II. Stockmarr og Bøving-Petersen : Zoologi for Mellemskolen II, Balslev og Simonsen : Botanik for Mellemskolen IV, Balslev og Simonsen : Botanik for Mellemskolen (Repetition), Rasmussen og Simonsen : Lille Flora, Rasmussen og Simonsen : Organisk Kemi. Sundorph : Fysik for Mellemskolen II. Pihl og Ring : Regnebog for Mellemskolen IV, Jul. Petersen (ved C. Hansen) : Lærebog i Plangeometri for Mellemskolen, Lomholt : Matematiske Opgaver E.

Realklassen. Det nye Testamente (rev. Overs.). Lange : Øvelsesstykker i dansk Analyse, Ledetraad i dansk Sproglære ; af Dansk-lærerforeningens Udgaver : Olrik : Danske Folkeviser (1. Samling), Heiberg : Syvsøverdag, Holberg : Den politiske Kandestøber, Chr. Winther : Udvalgte fortællende Digte, Smaafortællinger af Schandorph, Bauditz og Pontoppidan. Bøgholm og Madsen : Engelsk Læsebog for Realklassen, Lund-Bredsdorff : Engelsk Grammatik, P. Jacobsen : Engelske Stiløvelser for Realklassen og I. Gymnasieklasse med en Samling Eksamensopgaver til Realeksamen, Ad. Hansen : Engelske Stiløvelser for Realklassen, Gyldendal : Engelsk-dansk og Dansk-engelsk Ordbog. Ingerslev og Vibæk : Tysk for Realklassen og lignende Trin med tilhørende Gloser og Øvelser, Vibæk : Tysk Sproglære for Mellemskolen, J. Kaper : Tyske Stiløvelser for Mel-

lemskolen, Kaper og Rodhe: Auf rauhen Pfaden, Gyldendal: Tysk-dansk Ordbog. N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann: Fransk Begynderbog. P. Munch: Revolutionen og Napoleon, H. L. Møller: Samfundslære for Realklassen, Et Eksempel af Grundloven. Andersen og Vahl: De Forenede Stater, C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen I, Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemskolen, Christensen og Krogsgaard: Atlas uden Navne I og II. Balslev og Simonsen: Botanik for Realklassen, Simonsen: Biologi for Gymnasiet, Rasmussen og Simonsen: Lille Flora. Rasmussen og Simonsen: Varmelære for Realklassen, Fischer og Simonsen: Elektricitetslære for Realklassen. Jessen og Smith: Matematik og Regning for Realklassen, Friis-Petersen og Jessen: Realklassens Regnebog, Erlang: Fircifret Logaritmetavle (Udg. B.), Lomholts Eksamensopgaver (Udg. E.).

I. Gymnasieklasse. Det nye Testamente (rev. Overs.). Mortensen: Dansk Litteraturhistorie, Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur I, Bertelsen: Oldnordisk Læsebog, Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, Sig. Møller: Nordisk Mytologi, Holberg: Erasmus Montanus (Dansklærerforeningens Udg.), Wessel: Kærlighed uden Strømper, Poul Møller: En dansk Students Eventyr. N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann: Fransk Begynderbog. Homers Iliade og Odyssee i Udvalg ved Østergaard, Herodots I. Bog (Kong Krøsus) ved Chr. Thomsen, Vald. Nielsen: Den græske Litteraturs Historie, Secher: Græsk Mytologi til Skolebrug. Secher: Græsk-romersk Kunsthistorie til Skolebrug, Luckenbach: Atlas I. Ræder: Lærebog i Oldtidens Historie (Dansk Udg.), Schjøth og Lange: Lærebog i Verdenshistorie I (Dansk Udg.), Rosendal: Historisk Skoleatlas. — Særlig for den nysprogl. Linie: Klapperich: Englisches Lese- und Realienbuch, Reed: The fifth Form at St. Dominic's, Helweg-Møller: Modern Prose, The Kipling Reader, The Penny Poets Nr. 49, Western: English Institutions, Thaning og Valentiner: English Grammar, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Gymnasiet. Schiller: Maria Stuart, Th. Berg: Kommentar til Schillers Maria Stuart, Kaper: Fire tyske Noveller, Vibæk og Kramer: Deutsche Umgangssprache, Kaper: Kortfattet tysk Sproglære, Reincke: Ty-ske Stiløvelser I (for Realkl. og Gymnasiets første Trin), Gyldendal: Tysk-dansk og Dansk-tysk Ordbog. Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog for Mellemskolen, Vald. Nielsen: Hovedpunkter af den latinske Syntaks, Jensen og Goldschmidt: Latinsk-dansk Ordbog, Cæsars Gallerkrig I—V (Gertz's Udg.), Müller og Nielsen: Noter til Cæsars Gallerkrig, Cortsen: Latinsk Læsebog for Gymnasiet II. Madsen, Bøving-Petersen og Stockmarr: Geologi for Gymnasiet I og II. Jessen og Smith: Matematik og Regning for Realklassen, Friis-Petersen og Jessen: Realklassens Regnebog, Erlang: Fircifret Logaritmetavle (Udg. B.). — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Dickens: David Copperfield's Boyhood (Nelson), Helweg-Møller: Modern Prose, The Penny Poets Nr. 49, Lund-Bredsdorff: Engelsk Grammatik, Ad. Hansen: Engelske Stiløvelser for Realklassen. Andersen og Vahl: Geologi for Gymnasiet, Bøving-Petersen: Havet. Ring: Kemi for Gymnasiet (med Øvelsestillæg), Sundorph: Varmelære for Gymnasiet (3. Oplag 1924), Sundorph: Lyslære for Gymnasiet (2. Oplag 1922). Pihl og Sig. Kristensen: Matematik I, samme: Matematiske Opgaver I.

II. Gymnasieklasse. Nathan Søderblom: Almindelig Religionshistorie. Agerskov og Rørdam: Dansk Litteratur II, Bertelsen: Dansk Sproghistorie, Oehlenschläger: St. Hans Aften-Spil, Johs. V. Jensen: Danske Myter (Dansk Lærereforeningens Udg.); II. G. s. desuden: Chr. Winther: Hjortens Flugt; II. G. m. desuden: J. P. Jacobsen: Mogens og andre Noveller. Nyere franske Forfattere i Udvalg ved Høpfner og Bovien, Hector Malot: Sans Famille, N. Chr. Nielsen: Franske Stiløvelser I, Henrik Madsen: Fransk Grammatik for Gymnasiet, Gyldendal: Fransk-dansk Ordbog. Sofokles: Kong Ødipus (Langes Overs.), Platon: Sokrates' Forsvarstale (Gertz's Overs.). Schjøth og Lange: Lærebog i Verdenshistorie II (Dansk Udg.), Ottosen: Lærebog i Nordens Historie. — Særlig for den nysprogl. Linie: Kipling: The Light that Failed, Shakespeare: Macbeth (v. Bøgholm og Madsen), Læssøe Müller og Ingemann Ottosen: Engelske Talere, Stead's Poets Nr. 54, The Dickens Reader v. Vilh. Stigaard (Eng. Forf. f. Gymn. Nr. 4) med Noter. Lessing: Minna von Barnhelm, Østergaard: Tyske Digte, Sigtryggsson: Deutsche Kultur- und Charakterbilder, Reincke: Tyske Stiløvelser II (for Gymnasiets højere Trin), Th. Brask: Deutsche Literaturgeschichte, Spang-Hanssen: Skriftlige Opgaver til Studentereksamen I. Sallusts Catilina (Udg. til Skolebrug ved Gertz og Drachmann), Chr. Thomsen: Ovids Digtning i Udvalg. Stockmarr: Biologi, Aug. Krogh: Menneskets Fysiologi. Jul. Petersen (ved C. Hansen): Plangeometri for Gymnasiet og Realklassen. — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Anderssen og Eitrem: Et Udvalg av engelske Klassikere, Stead's Poet Nr. 54. Stockmarr: Biologi, Aug. Krogh: Menneskets Fysiologi. Barmwater: Grundtræk af Astronomien (4. Udg. 1920), Sundorph: Mekanisk Fysik for Gymnasiet (3. ændrede Udg. ved L. Christiansen 1928). Jul. Petersen (ved C. Hansen): Differential og Integralregning, samme: Stereometri.

III. Gymnasieklasse. J. P. Jacobsen: Mogens og andre Noveller, Johs. V. Jensen: Danske Myter (Dansk Lærereforeningens Udg.). Henrik Madsen: Moderne franske Forfattere, Erckmann-Chatrion: Histoire d'un Conscrit de 1813. Sofokles: Antigone (Langes Overs.), Platon: Sokrates i Fængselet og Sokrates' Død (Gertz' Overs.). H. L. Møller: Samfundslære for Gymnasiet. — Særlig for den nysprogl. Linie: Læssøe Müller og Ingemann Ottosen: Engelske Talere, Galsworthy: The Mob, Longfellow: Evangeline (Blackie), Bube: The Story of English Literature (nveste Udgave) med Noter. Goethes Faust I (Reclam), Kleist: Michael Kohlhaas (Wiesb. Volksb.), H. Hesse: Knulp (Fischers Verl.). Gertz's Udvalg af middelalderlige Forfattere I. Heegaard: Astronomi, Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter. — Særlig for den mat.-naturv. Linie: Selections from Macaulay (Arnold's Prose Books). C. C. Christensen: Østersø- og Vesterhavslande, Christensen og Krogsgaard: Atlas for Mellemskolen, Christensen og Krogsgaard: Atlas uden Navne I, Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter, Bøving-Petersen: Havet. Pihl og Sig. Kristensen: Matematik III.

Til Gymnastikundervisningen skal Eleverne helst anskaffe korte, hvide Gymnastikkenklæder, Trikottrøje samt en Pose til Opbevaring af disse Ting. Vejledning til Anskaffelsen gives paa Skolen. Gymnastiksko udleveres af Skolen.

Konfirmation.

Skolens Skema lægges med Konfirmationsforberedelsen for Øje saaledes, at Konfirmationen helst maa ske fra III. M. eller IV. M.

Som Regel vil det paa Præstegangsdagene være tidsnok at forlade Skolen Kl. 1. — Undtagelser tillades kun, hvor Vejlængden gør det nødvendigt.

Konfirmander har fri Mandag efter Konfirmationen og Altergangs dagen, men ingen andre Dage. — Skolen kan ikke anerkende Søskendes Konfirmation som berettiget Grund til Forsømmelse.

Smitsomme Sygdomme.

I Overensstemmelse med ministeriel Bekendtgørelse af 15. Marts 1916 gælder fremtidig nedenstaaende Bestemmelser med Hensyn til smitsomme Sygdomme:

Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder *Skarlagensfeber*, *Difteri* eller anden *farlig smitsom Sygdom*, skal Skolen af den behandelende Læge underrettes herom.

Et Barn, der selv har været angrebet af Sygdommen, maa ikke søge Skolen, førend det medbringer Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte.

Saafremt vedkommende Barn har været angrebet af *Difteri*, bør Lægeattesten særlig oplyse, om der er forløbet 3 Uger efter, at Belægningerne er svundne. Er et saadant Tidsrum ikke forløbet, maa Attesten udtrykkelig oplyse, at det ved bakteriologisk Undersøgelse er godtgjort, at der ikke kan paavises *Difteribaciller* hos Vedkommende.

Et Barn, der har været angrebet af akut *Børnelamhed*, maa ikke søge Skolen, førend der er forløbet mindst 6 Uger efter Sygdommens akutte Stadium. Attesten skal udtrykkelig oplyse, at dette Tidsrum er forløbet.

Et Barn, i hvis Hjem en *farlig smitsom Sygdom* er optraadt, uden at Barnet selv har været angrebet, maa ikke søge Skolen, førend det medbringer Lægeattest for, at det ikke kan antages at udbrede Smitte.

Lægeattesten bør oplyse følgende:

a t den eller de syge er blevet forsvarligt isolerede,

a t den fornødne Desinfektion er foretaget,

a t Inkubationstiden for den paagældende Sygdom er forløbet, og

a t vedkommende Barn ikke frembyder paaviselige eller mistænkelige Sygdomssymptomer.

Børn, der lider af *Mæslinger*, maa ikke modtages paa Skolen før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse. Børn, der lider af *Kighoste*, maa ikke modtages paa Skolen før 4 Uger efter det konvulsive Stadiums Begyndelse. Naar Skolegangen atter begynder, maa de medbringe Lægeattest med de fornødne Oplysninger.

Skolerne anmoder de Familier, hos hvem Mæslinger er udbrudt, om kun at sende de Børn i Skole, om hvilke det med Sikkerhed vides, at de tidligere har haft Sygdommen, men derimod at holde de Børn, der ikke tidligere har haft den, borte fra Skolen, indtil det kan antages for sandsynligt, at de ikke er smittede af det i Hjemmet optraadte Sygdomstilfælde.

Børn, der lider af *Røde Hunde, Skoldkopper, Rosen, Influenza, Faaresyge* eller *Halsbetændelse*, maa ikke modtages paa Skolen, saa længe det akute Stadium varer.

Børn, der lider af *smitte Ogen- eller Hudsygdomme*, maa ikke modtages paa Skolen, før Sygdommen er overstaaet, eller de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte.

Forsømmelser.

- 1) Forsømmelser i anden Anledning end Sygdom og andre tvingende Grunde maa kun foregaa efter indhentet Tilladelse fra Skolens Rektor.
- 2) Naar Eleven efter Fraværelse igen giver Møde paa Skolen, maa han medbringe en skriftlig Meddelelse om, hvorlænge han har været fraværende og hvorfor.
- 3) Ønskes en Elev (af Helbredshensyn o. l.) fritaget for i Frikvartererne at være paa Legepladsen, maa han medbringe skriftlig Anmodning derom fra Hjemmet.
- 4) Med Hensyn til Fritagelse for Gymnastik gælder i H. t. Min. Cirk. af 5. Maj 1916 flg.:

Ingen Elev fritages for at deltage i Gymnastikundervisningen eller i de herhen hørende Øvelser, uden at Nødvendigheden heraf er godtgjort ved Attest fra en Læge. Dog kan en Elev, i Henhold til skriftligt fremsat Ønske fra Hjemmet, af Helbredshensyn fritages, helt eller delvis, for Deltagelse i Legemsøvelser i enkelte Timer, dog ikke ud over 1 Uge. — Skolen maa paase, at de Fritagelser, der er begrundede i forbigaaende Forhold, ikke udstrækkes over længere Tid, end Lægeattesten angiver. — Denne skal udstedes paa en dertil særlig indrettet Blanket, der udleveres fra Skolen. — Attesterne skal opbevares af Skolen og ved Skoleaarets Slutning tilstilles Ministeriet.

Uddrag af Ordensregler for Eleverne.

1. Eleverne møder paa Skolen i rette Tid og samles paa Legepladsen.
2. Kun de Elever maa medføre Cycle, der har Bevis for Skolens Tilladelse dertil. Tilladelse gives kun til fjernere boende Elever.
3. Det er forbudt Eleverne uden Tilladelse at forlade Skolen i Undervisningstiden, saaledes ogsaa i Frikvarteret. Er en Elev fritaget for Gymnastik eller Sang, opholder han sig sammen med sin Klasse i disse Timer.
4. Det er forbudt Eleverne at medtage uvedkommende Ting paa Skolen, saavel som at bytte eller handle. Det er ikke tilladt at

- have Penge eller Værdisager i Pulten eller i Overtøj, der hænger paa Gangen.
5. Enhver Elev er pligtig til at opretholde god Orden i Klassen og bør værne om Skolens Materiel; enhver Beskadigelse kan medføre Erstatningsansvar. Sker der ved Uheld, Uagtsomhed eller paa anden Maade Skade paa Skolens eller en Elevs Ejendom, skal dette uopholdelig meldes til Klasselærer eller Inspektør.
 6. Madpapir skal — saavel i Klassen som paa Legepladsen — lægges i de dertil indrettede Kasser. Spisning paa Trapper og Gange er forbudt. Mælk, Øl og desl. maa kun drikkes i Klassen, de tomme Flasker skal lægges i de dertil hensatte Kasser.
 7. I de udleverede Bøger skrives Navn, Klasse og Aarstal inde i Bogen med Blæk. Bøgerne forsynes med Papirbind, hvorpaa Navnet ogsaa skal skrives. — Gymnastikdragt og Pose, Lineal og Tegnebestik skal forsynes med let kendeligt Mærke. Elevernes Sager maa ikke ligge paa Skolen i Ferien.
 8. I alle Ordenssager er Klasselærerne Drengenes nærmeste foresatte og Vejledere.
 9. Ordensduksen, der skifter hver Uge, sørger for den daglige Orden i Klassen og har Ansvaret for stedfindende Uordener.
 10. Anmodning om Ophold i Klasseværelset i Frikvarteret skal medbringes skriftligt fra Hjemmet.
 11. Det er forbudt Eleverne at opholde sig i andre Klasser end deres egen uden særlig Tilladelse.
 12. Ved Timens Slutning skal Eleverne ufortøvet forlade Klasser og Gange og gaa ned paa Legepladsen.
 13. Paa Vejen til og fra Skole maa alle gaa roligt og ordentligt; Tobaksrygning er forbudt.

Oprykning i Gymnasiet eller Realklassen.

Skolen henleder Opmærksomheden paa, at bestaaet Mellemskoleeksamen ikke umiddelbart giver Ret til Oprykning i Gymnasiet eller Realklassen, idet Mellemskoleeksamen vel er en nødvendig Forudsætning, men *ikke den eneste Betingelse* for en saadan Opflytning. (Se bl. a. minist. Skrivelse af 9. Maj 1908).

Skolens Samlinger.

har i Aarets Løb modtaget følgende Gaver:

Sølliestilk i Skifer fra Helge Sørensen, II. G. m.
 To Stykker Rav fra Skarde Hansen, I. G. m.
 Agater fra Preben Røjel, I. G. s.
 Raslesten og Ananchyter fra Arne Truelsen, I. G. s.
 Et Sæt Muslingeskaller fra Anker Lakjer, III. M. A.
 To Sæt Muslingeskaller fra Kai Rose, III. M. A.
 En Salamander i Sprit fra Sten Møller, III. M. A.
 Torskehvirvler fra Mogens Bolt, II. M. A.
 En Hvepserede fra Gunnar Thomsen, II. M. A.

Fire Dyr i Sprit fra Gert Søderlund, II. M. A.
 Porcelænssnegle fra Walther Jørgensen, I. M. A.
 Mosesnegle fra Jørgen Biering, I. M. A.
 Forskellige Sneglehuse fra Børge Spliid, I. M. B.

Efterslægtsselskabets Bogsamling.

Brug af Bogsamlingen er vederlagsfri for Skolens Lærere og Disciple. Skolen gaar ud fra, at Eleverne har Hjemmets Tilladelse til at benytte Bogsamlingen, medmindre der modtages Meddelelse om det modsatte.

Bibliotekar er Hr. Adjunkt Bøgh-Hansen. Sv. Erling Christensen, Poul Krogh Madsen, Carl Joh. Vestergaard af Gymnasiet, Egill Snorrason af Mellemskolen har hjulpet ved Udlaanet.

Fra 1. Maj 1929 til 30. April 1930 er udlaant ca. 3200 Bind; i dette Tidsrum har Bogsamlingen faaet følgende Forøgelse:

Nordisk Skønlitteratur og Skønlitteratur, oversat fra fremmede Sprog.

Andersen, H. C.: Fortællinger. Ved *Paul Rubow* og *Topsøe-Jensen*.

Austen, Jane: Stolthed og Fordom. Ved *Ebba Brusendorff*.

Bang, Herman: Ludvigsbakke.

Brontë, Emily: Stormfulde Højder. Ved *C. A. Bodelsen*.

Cooper, F.: Læderstrømpe.

Dansk Lyrik gennem tre Aarhundreder. Ved *Hans Brix*.

Duhamel, E.: To Mænd.

Feuchtwanger, Lion: Jøden Süß.

Gjellerup, Karl: Minna.

Gladkow, F.: Cement.

Grundtvig: Skrifter og Sange. Ved *Holger Begtrup*.

Kellermann, Bernhard: Tunnellen.

Kipling, Rudyard: Den ny Junglebog.

— — Fra Indien.

— — *Kim I—II*.

— — Stilk & Co.

London, Jack: Afgrundens Folk.

— — I Nordens Skove.

— — Kong Alkohol.

— — Paa Langfart med Snarken.

Norris, Frank: Polyphen.

Oehlenschläger: Lyriske Digte, Fortællende Digte, Skuespil. Ved *Vilh. Andersen*.

Remarque, E. M.: Intet Nyt fra Vestfronten.

Spielhagen, E.: Hammer og Ambolt I—II. Ved *Axel Garde*.

Tegnér, Esaias: Samlede Skrifter I—II.

Tyske romantiske Forfattere. Ved *Carl Roos*.

Zola, Emile: Rom.

Tysk Skønlitteratur.

Heine, Heinrich: Sämtliche Werke. I—IV.

Lessing: Werke I—IV.

Remarque, E. M.: Im Westen nichts Neues.

Faglitteratur.

- Bratt, C. A.*: Folkenes Revolte mod Krigen.
Bugnet, Ch.: Maréchal Foch.
 Dansk Tidsskrift-Index 1928.
Dinesen, Th.: No man's Land.
 Edda og Saga. Ved *Vilh. la Cour*.
 Eventyr fra alle Lande. Ved *Kappel Bøcker*.
 Fra Montaigne til Molière. Ved *Andreas Blinkenberg*.
 Fra Naturens Verden, 1928—29.
 Fra Saxo til Povl Helgesen. Ved *Knud Fabricius*.
Friis, Achton, og Larsen, Johs.: De danskes Øer. I—III.
 Før og Nu. Redigeret af *F. Zachariae*.
 Grækenland I. Digtning. Ved *Jens A. Bundgaard og Carsten Høeg*.
 Grænsevagten, 1918—1928.
Heinberg, Aage: Øjeblikkets Rusland.
Kierkegaard, Søren: Samlede Skrifter. X—XII. Ved *Drachmann, Heiberg og Lange*.
 Kierkegaard, Søren. Ved *Eduard Geismar*.
Kristensen, Frode: Fra Raastoffernes Rige.
 Kroniker og Sagn fra Middelalderens Folkebøger. Ved *Ernst Frandsen*.
 Københavns Universitet 1929. Ved *Povel Fønss og Erik Rindom*.
Ludwig, Emil: Napoléon I—II.
Moltesen, Erik: Bertel Thorvaldsen.
Møller, Niels: Verdenslitteraturen I.—II.
Næsgaard, Sig.: Fremtidens Skoler.
Poulsen, Fr.: Den tidlig græske Kunst.
Recke, Ernst von der: Danmarks Fornviser I—IV.
 Rom II. Historie og Hverdag. Ved *Carsten Høeg*.
 Samleren 1924—29.
Stoddard, Lothrop: Kampen mod Kulturen.
 Ungarske Folkeeventyr. Overs. af *Alex. Schumacher*.
 Universitetet og Samfundet. Ved Komiteen for Afholdelse af akademiske Foredrag paa Universitetet.
Vibæk, Marius: Den unge Tietgen.
Wiinblad, Robert: Redaktør E. Wiinblad.

Tidsskriftet „Før og Nu“ (10 Bd., indb.) har Bogsamlingen haft den store Glæde at modtage som Gave fra Udgiveren og Redaktøren, Hr. Grosserer F. Zachariae, der i Aaret 1867 udgik fra Efterslægtsselskabets Skole.

Efterslægtsselskabets Bogsamling siger herved Tak for den værdifulde Gave.

Aarsprøve m. m.

Den mundtlige Del af Skolens Aarsprøve afholdes i Dagene fra d. 20. til d. 26. Juni. I de Fag, i hvilke der ikke afholdes mundtlig Prøve, vil der blive givet en Aarskarakter.

Aarsarbejdets og Prøvernes Udfald meddeles Fredag d. 27. Juni Kl. 12.

Optagelsesprøver finder Sted Lørdag d. 28. Juni Kl. 8.

Det nye Skoleaar begynder Fredag d. 15. August Kl. 9.

Med Hensyn til Ferier og Fridage gælder følgende ved ministeriel Bekendtgørelse af 20. Juli 1920 fastsatte Regler:

- 1) Sommerferien begynder d. 1. Juli og varer til d. 14. August (begge Dage medregnede), dog at Undervisningen, naar d. 15. August falder paa en Lørdag, først begynder den paafølgende Mandag.
- 2) I Midten af Oktober eller kort efter skal der gives en Ferie bestaaende af 6 Hverdage mellem 2 Søndage.
- 3) Juleferien skal begynde d. 23. December (denne Dag medregnet) og regelmæssigt vare 14 Dage. Hvis Undervisningen efter denne Regel paany skulde begynde paa en Lørdag, afkortes Ferien med een Dag, saaledes at Undervisningen begynder om Fredagen.
- 4) Paaskeferien varer fra Onsdagen før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag (begge Dage medregnede).
- 5) Pinseferien skal omfatte 2 Søgnedage i Tilslutning til de 2 Helligdage efter Rektors nærmere Bestemmelse.
- 6) Kongens Fødselsdag, Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Grundlovsdagen og Valdemarsdagen (Genforeningsdagen) er Fridage.

Rektor træffes sikrest hver Skoledag Kl. 1—2.

Til at overvære Prøverne indbydes Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der interesserer sig for Skolen.

Indholdsfortegnelse.

Tale i Selskabet for Efterslægten paa dets 144. Aarsdag den 4. Marts 1929 af Hr. Dr. phil. Vilh. la Cour.....	3
Adam Oehlenschläger. Ved Halvandethundredaarsdagen for hans Fødsel af Hr. Adjunkt G. Bøgh-Hansen	13
Afgangsprøverne 1929	20
Skolens Lærere og Lærerinder	30
In memoriam	32
Aarets Arbejde m. m.	33
Næste Aars Lærebøger	48
Konfirmation	52
Smitsomme Sygdomme	52
Forsømmelser	53
Uddrag af Ordensregler for Eleverne.....	53
Øprykning i Gymnasiet eller Realklassen.....	54
Skolens Samlinger	54
Efterslægtsselskabets Bogsamling	55
Afholdelse af Aarsprøven 1930, Afslutning, det nye Skoleaars Begyndelse	56

